Školský vzdelávací program

Materská škola, Staškovce 13, Staškovce

Škôlka pod lesom

Kde sa stretáva les s lúkou,
tam rastú detské sny.

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

Škôlka pod lesom

príroda • región • vzťahy

„Kde sa stretáva les s lúkou, tam rastú detské sny.“

Materská škola, Staškovce 13

predprimárne vzdelanie • slovenský jazyk

Identifikačné údaje

Názov školy	Materská škola, Staškovce 13
Adresa	Staškovce 13, 090 23 Havaj
Názov ŠkVP	Škôlka pod lesom
Zriaďovateľ	Obec Staškovce
Riaditeľka	Mgr. Zuzana Olčaková
Stupeň vzdelania	Predprimárne vzdelanie
Dĺžka dochádzky	Spravidla jeden až štyri roky; povinné predprimárne vzdelávanie spravidla jeden školský rok
Forma výchovy a vzdelávania	Celodenná; na základe žiadosti zákonného zástupcu aj poldenná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk
Prerokovaný v pedagogickej rade	.....
Prerokovaný v rade školy	.....
Vydaný dňa	.....

Školský vzdelávací program vydáva riaditeľka školy po prerokovaní v pedagogickej rade a v rade školy. Dátumy sa doplnia výlučne podľa skutočných zápisníc a dátumu vydania dokumentu.

Obsah

- 1. Názov školského vzdelávacieho programu
- 2. Poslanie školy, ciele výchovy a vzdelávania a zameranie školy
- 3. Stupeň vzdelania
- 4. Dĺžka dochádzky a formy výchovy a vzdelávania
- 5. Učebné osnovy
- 6. Vyučovací jazyk
- 7. Systém podpory detí v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania
- 8. Stratégia digitálnej transformácie vzdelávania
- 9. Platnosť, prerokovanie a revidovanie ŠkVP
- 10. Východiskové dokumenty
- 11. Prílohy

1. Názov školského vzdelávacieho programu

Názov školského vzdelávacieho programu **Škôlka pod lesom** vychádza z prostredia, v ktorom materská škola pôsobí, a vyjadruje jej pedagogické smerovanie. Blízkosť lesa, lúky, potoka Chotčianka a života obce vytvára prirodzený priestor na poznávanie, objavovanie, pohyb a získavanie skúseností.

Názov zároveň vyjadruje zámer materskej školy vytvárať deťom bezpečné, prijímajúce a podnetné prostredie, v ktorom sa rozvíja vzťah k prírode, ľuďom, rodine a miestu, kde deti žijú.

Motto materskej školy: *„Kde sa stretáva les s lúkou, tam rastú detské sny.“*

2. Poslanie školy, ciele výchovy a vzdelávania a zameranie školy

2.1 Poslanie materskej školy

Poslaním Materskej školy, Staškovce 13 je vytvárať bezpečné, prijímajúce a podnetné prostredie, v ktorom sa každé dieťa môže rozvíjať podľa svojich možností, cítiť sa prijaté a získavať dôveru vo vlastné schopnosti. Jednotriedne usporiadanie umožňuje učiteľkám dobre poznať deti, citlivo reagovať na ich potreby a budovať vzťahy založené na dôvere, rešpekte a spolupráci s rodinou.

Materská škola prepája výchovu a vzdelávanie s prostredím, ktoré deti prirodzene obklopuje. Les, lúka, potok Chotčianka, školský dvor, miestne tradície a každodenný život komunity sa využívajú ako zdroj zážitkov, otázok a objavovania.

Dieťa sa učí najmä prostredníctvom hry, pohybu, priameho pozorovania, tvorivej činnosti, rozhovoru, spolupráce a vlastnej skúsenosti. Materská škola smeruje k tomu, aby dieťa odchádzalo z materskej školy zvedavé, postupne samostatné, primerane sebavedomé, ohľaduplné a pripravené na ďalšie vzdelávanie.

2.2 Vlastné zameranie školy

Vlastné zameranie materskej školy stojí na troch navzájom prepojených pilieroch:

PRÍRODA	REGIÓN	VZŤAHY
Priame poznávanie okolitej prírody, environmentálne cítenie, zdravý pohyb a zážitkové učenie.	Vzťah k obci, miestnemu prostrediu, tradíciám, rodine a komunite.	Bezpečie, dôvera, rešpekt, spolupráca, prosociálnosť a prijímanie rozdielnosti.

2.3 Vlastné ciele výchovy a vzdelávania

Výchovno-vzdelávacia činnosť smeruje k tomu, aby dieťa:

- utváralo si pozitívny vzťah k prírode prostredníctvom priameho pozorovania, skúmania, pobytu vonku a primeranej starostlivosti o životné prostredie;
- poznávalo obec, región a prírodné, kultúrne a spoločenské prostredie, v ktorom vyrastá;
- prežívalo spolupatričnosť, vytváralo pozitívne vzťahy, spolupracovalo, pomáhalo a rešpektovalo odlišnosti medzi ľuďmi;
- rozvíjalo komunikačné schopnosti, slovnú zásobu, predčitateľskú gramotnosť a pozitívny vzťah ku knihám a príbehom;
- rozvíjalo matematické predstavy, logické a priestorové myslenie a schopnosť riešiť primerané problémy v hre a praktickej činnosti;
- rozvíjalo zvedavosť a bádateľský postoj, pozorovalo, kládlo otázky, skúšalo, porovnávalo a hľadalo súvislosti;
- rozvíjalo samostatnosť, zodpovednosť, pracovné návyky a sebaobslužné zručnosti;

- rozvíjalo tvorivosť, fantáziu a estetické cítenie prostredníctvom výtvarných, hudobných, pohybových a dramatických činností;
- osvojovalo si základy zdravého životného štýlu, pohybové zručnosti, hygienické návyky a pravidlá ochrany zdravia a bezpečnosti;
- primerane veku rozvíjalo digitálne a informatické myslenie a využívalo dostupné digitálne technológie bezpečne a zmysluplne.

3. Stupeň vzdelania

Materská škola poskytuje **predprimárne vzdelanie**. Dieťa ho získa absolvovaním posledného roka vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v materskej škole.

4. Dĺžka dochádzky a formy výchovy a vzdelávania

Dochádzka dieťaťa do materskej školy je spravidla jeden až štyri roky a závisí od jeho veku pri prijatí na predprimárne vzdelávanie. Povinné predprimárne vzdelávanie spravidla trvá jeden školský rok; osobitné prípady sa posudzujú podľa platných právnych predpisov.

Výchova a vzdelávanie sa uskutočňujú **celodennou formou**. Na základe žiadosti zákonného zástupcu materská škola poskytuje dieťaťu aj poldennú formu výchovy a vzdelávania.

5. Učebné osnovy

5.1 Východiská a usporiadanie učebných osnov

Učebné osnovy tvoria vlastné obsahové celky vypracované v rozsahu vzdelávacích štandardov platného Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách. Učebné osnovy sa vypracúvajú na obdobie školského vyučovania od septembra do júna.

Obsahové celky predstavujú záväzný, ale pružný rámec. Výkonové štandardy sa viažu na obsahový celok ako celok, nie na jednotlivé týždenné témy. Učiteľky z nich pri plánovaní vyberajú ciele zodpovedajúce obsahu, aktuálnej vývinovej úrovni a potrebám detí.

Prevádzka materskej školy sa v mesiacoch júl a august v súlade s § 150a zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) prerušuje najmenej na tri týždne; o konkrétnom rozsahu a termíne prerušenia rozhoduje riaditeľka každoročne po dohode so zriaďovateľom, s prihliadnutím na personálne a prevádzkové možnosti jednotriednej materskej školy, a oznamuje ho najmenej dva mesiace vopred v súlade s § 1 ods. 4 vyhlášky Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR č. 541/2021 Z. z. o materskej škole. Toto obdobie materská škola využíva najmä na čerpanie dovoleniek zamestnancov a na dôkladné upratovanie a dezinfekciu priestorov a hračiek. V dňoch, keď je v mesiacoch júl a august prevádzka materskej školy zachovaná, sa výchovno-vzdelávacia činnosť plánuje a uskutočňuje flexibilne podľa aktuálneho zloženia detí, ich potrieb a prevádzkových, personálnych a klimatických podmienok, s dôrazom na voľnú hru, pobyt vonku, pohybové, tvorivé a zážitkové činnosti.

5.2 Vnútorné označenie zaradenia výkonových štandardov

Na zabezpečenie prehľadnosti a vnútornej nadväznosti používa materská škola tieto organizačné označenia:

P – primárne zaradenie	Obsahový celok poskytuje hlavný priestor na cielené plánovanie a dosahovanie výkonového štandardu.
O – odôvodnené opakovanie	Ďalší obsahový celok prináša nový kontext, vyššiu náročnosť, väčšiu samostatnosť alebo významný transfer.
N – prirodzené upevňovanie	Výkon sa môže objavovať v prirodzených situáciách bez ďalšieho formálneho zaradenia.
PR – priebežne plnený	Výkon sa rozvíja a dosahuje každodenne alebo opakovane počas celej dochádzky dieťaťa.
C – celoročne systematický	Výkon vyžaduje plánovanú, systematickú a gradovanú prácu počas školského roka.
L – longitudinálny	Výkon sa sleduje v dlhšom časovom slede a opiera sa o porovnávanie zmien.

Označenia P, O, N, PR, C a L sú **vnútornými organizačnými značkami školy**. Nemenia znenie ani záväznosť výkonových štandardov ŠVP a nepoužívajú sa na klasifikovanie detí.

5.3 Celoročná štruktúra obsahových celkov

Obsahový celok	Obdobie	Hlavné smerovanie
Jeseň pod lesom – Patríme k sebe a objavujeme	september – november	adaptácia, vzťahy, príroda, úroda, zdravie
Zima pod lesom – Tradície nás spájajú a svet neprestáva prekvapovať	december – február	tradície, príbehy, zimná príroda a objavovanie
Jar pod lesom – Príroda sa prebúdza a my objavujeme	marec – máj	prebúdzanie prírody, región, ľudia a svet okolo nás
Leto pod lesom – Svet je plný dobrodružstiev	jún	leto, pohyb, zážitky a rozlúčka so škôlkou

5.4 Spoločné výkonové štandardy (režimy PR, C, L)

Jazyk a komunikácia

Režim	Podoblasť	Výkonový štandard – presné znenie ŠVP	Obsahové zameranie	Spôsob celoročného uplatňovania
PR	**Komunikačné konvencie**	• Aktívne a spontánne nadväzuje rečový kontakt s inými osobami – deťmi i dospelými. • Reaguje na neverbálne signály (gestá, mimiku), udržuje očný kontakt, hlasnosť prejavu prispôsobuje situácii. • Používanie jazyka prispôsobuje sociálnym situáciám a vzťahom. • Pozná a dodržiava základné pravidlá vedenia dialógu.	Prirodzené nadväzovanie kontaktu, primerané neverbálne signály, sociálne prispôsobenie jazyka a pravidlá dialógu.	Každodenné rozhovory, komunitný kruh, spoločná hra, privítanie a lúčenie, riešenie bežných situácií a komunikácia s deťmi i dospelými. Učiteľky vytvárajú priestor na nadviazanie kontaktu, striedanie sa v rozhovore, počúvanie druhého a primerané prispôsobenie hlasnosti i spôsobu vyjadrovania sociálnej situácii.
PR	**Artikulácia a výslovnosť**	• Vyslovuje správne, zreteľne a plynule všetky hlásky a hláskové skupiny.	Zrozumiteľná, zreteľná a plynulá výslovnosť v rozsahu primeranom vývinovým možnostiam dieťaťa.	Správny rečový vzor učiteliek, rozhovory, riekanky, vyčítanky, piesne a jazykové hry zamerané na zreteľné a plynulé vyslovovanie. Pedagogická podpora rešpektuje individuálny vývin reči dieťaťa, nenahrádza diagnostiku ani odbornú logopedickú starostlivosť.
PR	**Gramatická správnosť a spisovnosť**	• Formuluje gramaticky správne jednoduché rozvité vety a súvetia. • Rozumie spisovnej podobe jazyka.	Gramaticky správne vyjadrovanie a porozumenie spisovnej podobe jazyka.	Pokyny, rozhovory, opisovanie predmetov a zážitkov, rozprávanie, reprodukcia a spoločné čítanie. Učiteľky poskytujú spisovný rečový vzor a prirodzene preformulujú nepresnú výpoveď bez zosmiešňovania alebo požadovania mechanického opakovania správnej formulácie.
PR	**Koncept tlače a znalosť knižných konvencií**	• Pri činnostiach s knihou rozumie a aktívne (v primeraných ekvivalentoch) používa výrazy ako autor, kniha, strana, spisovateľ. • Používa knihu správnym spôsobom.	Základné pojmy spojené s knihou a správny spôsob zaobchádzania s knihou.	Každodenné čítanie a prezeranie kníh, pomenúvanie autora, knihy a strany, orientácia v knihe a šetrné zaobchádzanie s ňou.
C	**Grafomotorické predpoklady písania**	• Kreslí grafomotorické prvky vyžadujúce pohyby dlane a prstov. • Kreslí grafomotorické prvky vyžadujúce pohyb zápästia. • Pri kreslení a grafomotorických činnostiach sedí vzpriamene, vzdialenosť očí od podložky je primeraná. • Pri kreslení a grafomotorických činnostiach drží ceruzku správnym spôsobom a vyvíja primeranú intenzitu tlaku na podložku.	Systematický rozvoj koordinácie ruky, zápästia, dlane a prstov, správneho sedu, úchopu a tlaku.	Grafomotorické pohyby pri sezónne aktuálnych motívoch na rôznych formátoch; postup od uvoľneného pohybu paže k presnejším pohybom zápästia, dlane a prstov podľa pripravenosti dieťaťa.

Matematika a práca s informáciami

Režim	Podoblasť	Výkonový štandard – presné znenie ŠVP	Obsahové zameranie	Spôsob celoročného uplatňovania
C	**Čísla a vzťahy**	• Vymenuje čísla od 1 do 10 tak, ako idú za sebou. • V obore do 10 určí počítaním po jednej počet predmetov v skupine. • V obore do 10 vytvorí skupinu predpísaných predmetov s určeným počtom a zo skupiny predmetov oddelí skupinu s určeným počtom.	Postupné utváranie číselnej postupnosti, určovanie počtu a tvorenie skupín s určeným počtom.	Vymenúvanie čísel, počítanie, tvorenie a oddeľovanie skupín s určeným počtom pri hrách, stolovaní, práci s prírodninami a ďalších bežných denných činnostiach.
C	**Geometria a meranie**	• Určí (označí) objekt na základe popisu polohy pomocou slov a slovných spojení hore, dole, vpredu, vzadu, nad, pod, pred, za, medzi, na (čom, kom), v (čom, kom), vpravo, vľavo, v rohu, v strede (miestnosti, obrázka ...). • Pomocou slov a slovných spojení hore, dole, vpredu, vzadu, nad, pod, pred, za, medzi, na (čom, kom), v (čom, kom), vpravo, vľavo, v rohu, v strede (miestnosti, obrázka ...) opíše polohu objektu, umiestni predmet podľa pokynov, dá pokyn na umiestnenie predmetu na určené miesto.	Receptívna aj aktívna priestorová orientácia a používanie polohových pojmov.	Určovanie a opisovanie polohy objektov, umiestňovanie predmetov a zadávanie jednoduchých pokynov v priestore triedy, na školskom dvore, pri pohybových a stavebných hrách aj na obrázku.
C	**Práca s informáciami**	• Ovláda základy práce s digitálnymi technológiami, vie ovládať digitálne hry či používať digitálne animované programy určené pre danú vekovú skupinu a pod.	Základná obsluha dostupných digitálnych technológií a veku primeraných programov.	Sezónne digitálne hry a animované programy na notebooku, tablete a interaktívnej tabuli; výber, presúvanie, umiestňovanie a farebné vypĺňanie objektov pod vedením učiteľky.

Človek a príroda

Režim	Podoblasť	Výkonový štandard – presné znenie ŠVP	Obsahové zameranie	Spôsob celoročného uplatňovania
L	**Vnímanie prírody**	• Uvedomuje si zmeny v prírode počas roka.	Dlhodobé vnímanie a porovnávanie sezónnych zmien v prírode.	Opakované pozorovanie vybraného stromu, lesa, lúky, Chotčianky alebo stáleho miesta; rozhovor, kresba a primeraný obrazový či fotografický záznam.
C	**Vnímanie prírody**	• Identifikuje prvky počasia a realizuje krátkodobé pozorovania zmien v počasí.	Pravidelné rozlišovanie prvkov počasia a krátkodobé pozorovanie ich zmien.	Pozorovanie a primerané zaznamenávanie počasia v autentických podmienkach jednotlivých ročných období; porovnávanie krátkodobých zmien.

Režim	Podoblasť	Výkonový štandard – presné znenie ŠVP	Obsahové zameranie	Spôsob celoročného uplatňovania
C	**Prírodné javy**	• Opíše vybrané prírodné javy a podmienky zmeny ich fungovania na základe vlastného pozorovania a skúmania (svetlo a tiene, teplo a horenie, topenie a tuhnutie, vyparovanie, rozpúšťanie, zvuk, sila a pohyb).	Bezpečné skúmanie vybraných prírodných javov na základe vlastného pozorovania a skúsenosti.	Sezónne skúmanie svetla a tieňa, topenia a tuhnutia, vyparovania, rozpúšťania, zvuku, sily a pohybu. Deti sa nepozerajú priamo do slnka ani do intenzívneho zdroja svetla, nemanipulujú s otvoreným ohňom, zápalkami alebo zapaľovačom, skúmané látky neochutnávajú a nemajú voľný prístup k drobným magnetom. Učiteľka vopred zohľadňuje zdravotné obmedzenia a známe alergie detí.

Človek a spoločnosť

Režim	Podoblasť	Výkonový štandard – presné znenie ŠVP	Obsahové zameranie	Spôsob celoročného uplatňovania
PR	**Ľudia v blízkom a širšom okolí**	• Nadväzuje adekvátny sociálny kontakt (verbálny i neverbálny) s inými osobami – deťmi i dospelými.	Primerané nadväzovanie verbálneho aj neverbálneho sociálneho kontaktu s deťmi a dospelými.	Každodenný kontakt s deťmi, učiteľkami, rodičmi, návštevami materskej školy a ľuďmi v obci; miera komunikačnej podpory sa prispôsobuje individuálnym možnostiam a potrebám dieťaťa.
PR	**Základy etikety**	• Volí vhodný pozdrav vzhľadom na aktuálnu situáciu a odzdraví primerane situácii. • Používa prosbu, poďakovanie, ospravedlnenie vzhľadom na aktuálnu situáciu. • Rešpektuje dohodnuté pravidlá spoločensky prijateľného správania. • Správa sa ohľaduplne k deťom i dospelým.	Používanie pozdravu, prosby, poďakovania a ospravedlnenia, rešpektovanie dohodnutých pravidiel a ohľaduplné správanie.	Prirodzené situácie pri príchode a odchode, hre, stolovaní, spoločných činnostiach, návštevách a riešení každodenných udalostí v triede.
PR	**Ľudské vlastnosti a emócie**	• Spolupracuje v skupinovej činnosti na základe osobnostných predpokladov. • Sústredí sa na činnosť na základe zapojenia vôľových vlastností. • Dokončuje individuálnu alebo skupinovú činnosť. • Reaguje spoločensky prijateľným spôsobom na aktuálne prejavy emócií – pozitívne i negatívne. • Opíše aktuálne emócie.	Spolupráca, sústredenie a dokončenie činnosti, pomenúvanie aktuálnych emócií a spoločensky prijateľné reagovanie na ich prejavy.	Individuálna a skupinová hra, spoločná tvorba a riešenie úloh, dokončovanie primeraných činností a pomenúvanie i regulovanie emócií s dostupnou vizuálnou, komunikačnou alebo situačnou podporou.

Režim	Podoblasť	Výkonový štandard – presné znenie ŠVP	Obsahové zameranie	Spôsob celoročného uplatňovania
PR	**Prosociálne správanie**	• V dialógu vie vypočuť iných (deti i dospelých). • Rozlišuje vhodné a nevhodné správanie. • Požiada o pomoc, keď si to situácia vyžaduje a poďakuje za pomoc od druhých. • Poskytne iným pomoc. • Podelí sa o veci. • Ocení dobré skutky. • Presadzuje sa v hre alebo v činnosti spoločensky prijateľným spôsobom. • Nenásilne rieši konflikt. • Odmieta nevhodné správanie. • Uvedomuje si na elementárnej úrovni dôsledky svojho správania.	Počúvanie druhých, rozlišovanie vhodného a nevhodného správania, poskytovanie a prijímanie pomoci, delenie sa, oceňovanie dobrých skutkov, spoločensky prijateľné presadzovanie sa, odmietnutie nevhodného správania, nenásilné riešenie konfliktov a uvedomovanie si dôsledkov vlastného správania.	Každodenné spolužitie vekovo zmiešanej triedy, spoločná hra, zdieľanie pomôcok, vzájomná pomoc medzi mladšími a staršími deťmi, počúvanie druhých a riešenie bežných konfliktov s primeranou podporou dospelého.

Človek a svet práce

Režim	Podoblasť	Výkonový štandard – presné znenie ŠVP	Obsahové zameranie	Spôsob celoročného uplatňovania
C	**Materiály a ich vlastnosti**	• Vhodne využíva či spracúva materiály pri modelovaní objektov alebo výrobe jednoduchých nástrojov.	Primerané využívanie a spracúvanie rozmanitých materiálov.	Celoročná práca s prírodninami, papierom, kartónom, textilom, cestom, modelovacou hmotou a ďalšími bezpečnými materiálmi podľa aktuálnych tém.
C	**Konštruovanie**	• Chápe technický náčrt ako návod pre vytvorenie predmetu. • Podľa návrhu (schémy, náčrtu, predlohy) zhotoví daný predmet. • Pracuje podľa jednoduchého kresleného postupu. • Vytvorí jednoduchý výrobok a pomenuje jeho účel. • Jednoducho opíše postup zhotovenia vybraných výrobkov.	Technický náčrt, predloha, kreslený postup, účel výrobku a opis postupu zhotovenia.	Stavby a výrobky zo stavebníc, kartónu, prírodnín a odpadového materiálu; gradácia od práce podľa názoru k samostatnejšiemu plánovaniu a opisu postupu.
C	**Užívateľské zručnosti**	• Používa náradie a nástroje pri príprave, úprave predmetu alebo materiálu. • Manipuluje s drobnými predmetmi a rôznymi materiálmi. • Používa predmety dennej potreby v domácnosti a aj elementárne pracovné nástroje v dielni či záhrade.	Bezpečné používanie nástrojov, manipulácia s drobnými predmetmi a predmetmi dennej potreby.	Strihanie, lepenie, modelovanie, presýpanie, sadenie, úprava materiálov a jednoduché pracovné činnosti v triede, na dvore a v záhrade pod dohľadom dospelého.

Umenie a kultúra

Režim	Podoblasť	Výkonový štandard – presné znenie ŠVP	Obsahové zameranie	Spôsob celoročného uplatňovania
C	**Vokálne činnosti**	• Spieva piesne a riekanky.	Kultivovanie spevu piesní a riekaniek v primeranom hlasovom rozsahu.	Pravidelný spev piesní a riekaniek viazaných na aktuálne témy, tradície, prírodu a spoločné podujatia.
C	**Percepčné činnosti**	• Aktívne počúva hudobné skladby pre deti, piesne a spev učiteľky.	Sústredené a aktívne počúvanie hudby, piesní a spevu učiteľky.	Krátke počúvanie kontrastných a veku primeraných skladieb, piesní a živého spevu v nadväznosti na témy a zážitky detí.
C	**Výtvarné činnosti s tvarom na ploche**	• Skladá tvary a skladaním vytvorí novotvar (nové zobrazenie) a pomenuje ho. • Vystrihuje časti obrázkov. • Dopĺňa (spresňuje) neurčitý tvar.	Skladanie novotvaru, vystrihovanie a dopĺňanie neurčitého tvaru.	Celoročná gradácia od manipulácie s väčšími pripravenými tvarmi k presnejšiemu strihaniu, skladaniu a samostatnému dotváraniu podľa vlastného zámeru.
C	**Výtvarné činnosti s tvarom v priestore**	• Modeluje tvary z mäkkej modelovacej hmoty. • Skladá, spája z rôznych materiálov priestorovú zostavu, pomenuje ju.	Modelovanie a tvorba priestorových zostáv z rozličných materiálov.	Modelovacia hmota, cesto, prírodniny, stavebnice a odpadový materiál; pomenovanie vytvoreného tvaru alebo zostavy a primeraný opis zámeru.
C	**Výtvarné činnosti s farbou**	• Pomenuje základné a zmiešané farby. • Ovláda niekoľko techník maľovania.	Pomenúvanie farieb a osvojovanie rozličných techník maľovania.	Rozlišovanie a pomenúvanie základných a zmiešaných farieb pri práci na rôznych plochách a motívoch; využívanie štetca, špongie, valčeka, prstov a ďalších bezpečných maliarskych nástrojov a techník maľovania.
C	**Spontánny výtvarný prejav**	• Výtvarne vyjadruje svoje predstavy o svete. • Používa rôzne maliarske nástroje. • Opíše obsah kresby.	Výtvarné vyjadrenie predstáv, používanie maliarskych nástrojov a opis vlastnej kresby.	Voľná i tematicky motivovaná kresba a maľba; voľba primeraného nástroja, pomenovanie zobrazenia a opis obsahu vlastného výtvarného prejavu.
C	**Vnímanie umeleckých diel**	• Slovne opíše obraz, sochu, dizajn (predmet) a architektúru.	Primeraný slovný opis obrazu, sochy, dizajnového predmetu a architektúry.	Rozhovor o ilustráciách, výtvarných dielach, predmetoch a stavbách v reálnom aj obrazovom prostredí; opis pozorovaných prvkov bez vnucovania jediného výkladu.

Zdravie a pohyb

Režim	Podoblasť	Výkonový štandard – presné znenie ŠVP	Obsahové zameranie	Spôsob celoročného uplatňovania
PR	**Hygiena a sebaobslužné činnosti**	• Má osvojené základné hygienické návyky (použitie toalety a toaletného papiera, umývanie rúk po použití toalety, umývanie rúk pred jedlom a po zašpinení sa atď.). • Ovláda základné sebaobslužné činnosti. • Aktívne sa zúčastňuje na príprave stolovania (desiata, obed, olovrant), používa príbor a dodržiava čistotu pri stolovaní. • Udržiava poriadok vo svojom okolí.	Každodenné hygienické, sebaobslužné a stolovacie návyky a udržiavanie poriadku.	Použitie toalety, umývanie rúk, obliekanie, stolovanie, upratovanie pomôcok a starostlivosť o vlastné veci podľa aktuálnej miery samostatnosti.
PR	**Pohyb a telesná zdatnosť**	• Dodržiava pravidlá v pohybových hrách.	Rešpektovanie pravidiel v pohybových hrách.	Každodenné pohybové hry v triede, na dvore a v prírode; zrozumiteľné pravidlá, vizuálna opora a primeraná úprava podmienok.
C	**Zdravie a zdravý životný štýl**	• Má správne držanie tela v stoji a v sede. • Identifikuje zdravie ohrozujúce situácie.	Správne držanie tela a rozpoznávanie situácií ohrozujúcich zdravie.	Zdravotné cvičenia, bežné režimové situácie a rozhovory o bezpečnom správaní v triede, na školskom dvore a počas pobytu v prírodnom prostredí okolo školy; forma činnosti a náročnosť výkonu sa prispôsobujú veku, zdravotnému stavu a individuálnym potrebám dieťaťa.
C	**Pohyb a telesná zdatnosť**	• Vykoná tieto základné polohy a postoje podľa pokynov: stoj, drep, kľak, sed, ľah. • Ovláda správnu techniku chôdze a behu. • Ovláda skok znožmo a skok cez prekážku. • Ovláda rôzne techniky lezenia, plazenia a preliezania. • Manipuluje s náčiním: hádzanie, chytanie, podávanie, odrážanie, preskakovanie atď. • Ovláda tieto jednoduché akrobatické zručnosti: stoj na jednej nohe, obrat okolo výškovej osi. • Rytmicky správne využíva základné lokomočné pohyby a tanečné kroky na hudobný sprievod.	Systematický a gradovaný rozvoj základných polôh, lokomócie, manipulácie s náčiním, rovnováhy a rytmického pohybu.	Zdravotné cvičenia, pohybové hry, prekážkové dráhy v triede, pobyt na dvore a v prírode; postup od jednoduchého prevedenia s oporou ku kombinovaniu zručností.
L	**Pohyb a telesná zdatnosť**	• Zvládne turistickú prechádzku.	Postupné zvyšovanie vytrvalosti a bezpečného pohybu v rozmanitom teréne.	Pravidelné vychádzky do obce, k Chotčianke a do blízkeho prírodného prostredia s primeranou dĺžkou, tempom, prestávkami a podporou.

5.5 Obsahový celok Jeseň pod lesom – Patríme k sebe a objavujeme

Časové obdobie: september – november. **Predpokladané trvanie:** tri mesiace.

5.5.1 Charakteristika obsahového celku

Obsahový celok sprevádza dieťa od prvých dní školského roka obdobím adaptácie, vytvárania vzťahov a pocitu spolupatričnosti až k aktívnemu poznávaniu jesennej prírody, práce človeka, vlastného tela, zdravia a potrieb druhých ľudí.

V septembri materská škola vychádza z toho, čo je dieťaťu najbližšie: zo seba samého, prostredia materskej školy, rodiny a ľudí, s ktorými sa stretáva. Dieťa sa orientuje v novom prostredí, získava pocit bezpečia a učí sa byť súčasťou triedneho spoločenstva.

Október rozširuje poznávanie od rodiny a medzigeneračných vzťahov k jesennej prírode, úrode a práci človeka. Deti poznávajú ovocie, zeleninu, stromy, plody, semená a prírodné materiály priamym pozorovaním, zmyslovým skúmaním, manipuláciou, porovnávaním, triedením a praktickou činnosťou.

V novembri sa pozornosť sústreďuje na zmeny prírody pred zimou, život živočíchov, ľudské telo, zmysly a zdravie. Obsahový celok uzatvára poznávanie individuality človeka, emócií, vzájomnej pomoci a prijímania rozdielnosti.

Poradie a časový rozsah tém sa môže primerane meniť podľa priebehu adaptácie, aktuálnej vývinovej úrovne a potrieb detí, počasia, prírodných podmienok a aktuálnych udalostí. Všetky výkonové štandardy zaradené do obsahového celku však musia byť reálne plánované a dosahované s prihliadnutím na možnosti detí.

5.5.2 Rámcové témy

Mesiac	Rámcová téma	Ťažisko témy
September – Patríme k sebe	Vitaj v Škôlke pod lesom	Postupná adaptácia dieťaťa na prostredie materskej školy, orientácia v jej priestoroch a dennom rytme a vytváranie pocitu bezpečia a dôvery vo vzťahu k deťom a dospelým.
	Ja, ty, my – patríme k sebe	Poznávanie vlastnej identity, podobností a rozdielov medzi ľuďmi a vytváranie základov vzájomného rešpektu. Každé dieťa postupne získava skúsenosť, že je prijímanou a dôležitou súčasťou triedneho spoločenstva.
	Moja rodina – moje bezpečné miesto	Poznávanie členov blízkej rodiny, rodinných vzťahov a významu domova ako miesta blízkosti, starostlivosti a bezpečia. Téma rešpektuje rozmanité životné a rodinné situácie detí bez ich porovnávania a hodnotenia.
	Spolu nám je dobre	Vytváranie spoločných pravidiel, rozvíjanie spolupráce, ohľaduplnosti a schopnosti požiadať o pomoc, prijať ju aj primerane pomôcť druhému. Dieťa sa učí spoluvytvárať prostredie, v ktorom sa každý môže cítiť bezpečne a prijato.

Mesiac	Rámcová téma	Ťažisko témy
Október – Objavujeme jeseň	Moji starí rodičia – poklady našich rodín	Posilňovanie úcty k starším ľuďom, poznávanie medzigeneračných vzťahov a vnímanie rodinných spomienok, skúseností a tradícií ako hodnotnej súčasti života. Téma citlivo zahŕňa aj deti, ktoré starých rodičov nepoznajú alebo s nimi nie sú v pravidelnom kontakte.
	Ovocné poklady našich záhrad a sadov	Poznávanie sezónneho ovocia, jeho pôvodu, pozorovateľných vlastností a významu v pestrej výžive. Priama skúsenosť prepája jesennú úrodu so starostlivosťou o rastliny, prácou človeka a primeraným spracovaním plodov.
	Zeleninová záhradka – čo nám vyrástlo zo zeme	Poznávanie vybraných druhov zeleniny prostredníctvom ich vzhľadu, vône, chuti, štruktúry a spôsobu pestovania. Deti si vytvárajú základné súvislosti medzi pôdou, rastom rastliny, úrodou, prácou človeka a zdravou výživou.
	Farebná jeseň pod lesom – stromy a ich poklady	Vnímanie zmien v jesennej prírode prostredníctvom priameho pozorovania stromov, listov, semien a plodov v okolí materskej školy. Deti porovnávajú ich pozorovateľné znaky a rozvíjajú citlivý a zodpovedný vzťah k prírodnému prostrediu.
November – Staráme sa o seba aj o druhých	Keď sa les chystá na zimu	Pozorovanie zmien v prírode pred príchodom zimy a poznávanie spôsobov, akými sa rastliny a živočíchy prispôsobujú meniacim sa podmienkam. Blízkosť lesa umožňuje deťom vychádzať z autentickej skúsenosti a postupne chápať potrebu ohľaduplného správania v prírode.
	Moje telo a moje zmysly	Poznávanie vlastného tela, jeho základných častí a možností zmyslového vnímania prostredníctvom pohybu a priamej skúsenosti. Téma podporuje primerané vnímanie vlastných potrieb, telesných hraníc a rešpektovanie hraníc druhých.
	Moje zdravie – viem sa o seba postarať	Utváranie základného porozumenia tomu, čo zdraviu prospieva a čo ho môže ohrozovať. Deti si upevňujú hygienické, stravovacie, pohybové a sebaobslužné návyky a učia sa primerane oznámiť dospelému, keď potrebujú pomoc.
	Každý sme iný, každý sme dôležitý	Prijímanie rozmanitosti ľudí v ich vzhľade, schopnostiach, záujmoch, komunikácii, tempe a miere potrebnej podpory. Dieťa získava skúsenosť, že odlišnosť neznižuje hodnotu človeka a že každý môže podľa svojich možností prispieť k spoločnému životu triedy.

5.5.3 Vzdelávacie stratégie

- hra a učenie prostredníctvom hry;
- zážitkové, situačné a bádateľské učenie;
- priame pozorovanie, skúmanie, zmyslové a manipulačné činnosti;
- praktické a pracovné činnosti, problémové úlohy a jednoduché experimentovanie;
- rozhovor, komunitný kruh, práca s detskou literatúrou;
- kooperatívne učenie, rovesnícka podpora a diferencované zadávanie úloh;
- výtvarné, hudobné, hudobno-pohybové, dramatické a pohybové činnosti;
- vychádzky, turistické prechádzky a primerané využívanie dostupných digitálnych technológií.

5.5.4 Učebné zdroje

- interiér a exteriér materskej školy, školský dvor, trávnatá plocha, pieskovisko a herné prvky;
- blízke prírodné prostredie – les, lúka, park, potok Chotčianka a bezpečne dostupné trasy v obci;
- ovocie, zelenina, semená, listy, plody, vetvičky, drevo, kamene, piesok a ďalšie bezpečné prírodné materiály;
- detská literatúra, encyklopédie, obrazový materiál, fotografie a záznamy pozorovaní;
- výtvarný, pracovný, manipulačný a konštrukčný materiál, detské hudobné nástroje a telovýchovné náčinie;
- notebook, tablet a interaktívna tabuľa v rozsahu reálne dostupného vybavenia;
- skúsenosti detí, podnety rodín a miestne prírodné, spoločenské a kultúrne prostredie.

5.5.5 Formy organizácie

Obsah celku sa uskutočňuje vo všetkých formách denných činností: v hrách a činnostiach podľa výberu detí, v zdravotnom cvičení, vo vzdelávacích aktivitách, počas pobytu vonku a primerane aj v činnostiach zabezpečujúcich životosprávu. Vzdelávacie aktivity sa podľa charakteru činnosti a potrieb detí uskutočňujú individuálne, skupinovo alebo frontálne.

5.5.6 Výkonové štandardy obsahového celku

V tabuľkách sú výkonové štandardy uvedené v presnom znení ŠVP. Obsahové zameranie vysvetľuje pedagogický význam štandardu; uplatnenie opisuje reálne možnosti materskej školy. Uvedené situácie nie sú týždenným plánom ani uzavretým zoznamom aktivít.

Jazyk a komunikácia

Režim	Podoblasť	Výkonový štandard – presné znenie ŠVP	Obsahové zameranie	Uplatnenie v obsahovom celku
P	**Porozumenie explicitného významu textu – slovná zásoba**	• Vlastnými slovami vysvetlí význam slov, ktoré pozná (napr. opisom, použitím synonymických výrazov, aj negatívnym vymedzením, teda použitím antoným a i.). • Odpovedá na otázky vyplývajúce z textu (napr. udalostí, deja, faktov, informácií a i). • Reprodukuje stručne obsah prečítaného textu.	Slovná zásoba, porozumenie priamo vyjadreným informáciám a primeraná reprodukcia textu.	Príbehové aj náučné texty o škôlke, rodine, jesennej prírode, úrode, zdraví a vzťahoch. Deti vysvetľujú slová, odpovedajú na otázky a stručne reprodukujú obsah.
P	**Porozumenie implicitného významu textu**	• Obsahy a zážitky z čítania vyjadruje vo výtvarných činnostiach.	Výtvarné spracovanie postáv, udalostí, poznatkov a zážitkov sprostredkovaných čítaným textom.	Kresba, maľba, koláž alebo spoločné výtvarné dielo nadväzujúce na texty o adaptácii, rodine, prírode, zdraví a vzťahoch.

Matematika a práca s informáciami

Režim	Podoblasť	Výkonový štandard – presné znenie ŠVP	Obsahové zameranie	Uplatnenie v obsahovom celku
P	**Čísla a vzťahy**	• Pre dve skupiny určí, kde je viac, kde je menej alebo rovnako veľa predmetov podľa zisteného počtu v skupinách (do 10 prvkov v skupine).	Porovnanie početnosti dvoch skupín na základe zisteného počtu.	Porovnávanie skupín ovocia, zeleniny, listov, semien, gaštanov, žaluďov a predmetov po ich spočítaní.
P	**Geometria a meranie**	• Nakreslí, rozlíši, vymodeluje a pomenuje rovnú a krivú čiaru. • Pri usporiadaní 3 predmetov určí predmet s najväčším zvoleným rozmerom. Túto skutočnosť vysloví pomocou slov s predponou naj (najdlhší, najkratší, najužší, najtenší ...). • Usporiada podľa veľkosti určeného rozmeru 3 až 4 predmety.	Rozlišovanie čiar a perceptuálne i manipulačné usporadúvanie podľa zvoleného rozmeru.	Cesty a stopy v piesku či na papieri; usporadúvanie listov, plodov, vetvičiek a kameňov podľa dĺžky, šírky alebo veľkosti.

Režim	Podoblasť	Výkonový štandard – presné znenie ŠVP	Obsahové zameranie	Uplatnenie v obsahovom celku
P	**Logika**	• Vytvorí (nakreslí) podľa daného vzoru (do 6 objektov) alebo pravidla jednoduchú postupnosť objektov. • Pokračuje vo vytvorenej postupnosti predmetov alebo nakreslenej postupnosti obrázkov. Predmety môžu byť celkom odlišné, alebo sa líšia iba farbou či veľkosťou. • Rozhodne, či daný objekt má/nemá danú vlastnosť. • Zo skupiny objektov vyberie všetky objekty s danou vlastnosťou (napr. farba, tvar, veľkosť, materiál a pod.). • Roztriedi objekty v skupine na základe určenej vlastnosti (napr. farba, tvar, veľkosť, materiál a pod.).	Pravidelnosti, rozhodovanie podľa vlastnosti, výber a triedenie objektov.	Postupnosti a triedenie z listov, plodov, semien, kamienkov a predmetov podľa farby, tvaru, veľkosti, povrchu alebo materiálu.

Človek a príroda

Režim	Podoblasť	Výkonový štandard – presné znenie ŠVP	Obsahové zameranie	Uplatnenie v obsahovom celku
P	**Vnímanie prírody**	• Rozpráva o prírodných reáliách známeho okolia. • Triedi prírodné reálie podľa rôznych identifikovaných znakov. • Vymenuje ročné obdobia.	Priame poznávanie, slovné vyjadrenie, triedenie a základná orientácia v ročných obdobiach.	Pozorovanie školského dvora, lesa, lúky, parku a okolia Chotčianky; zber bezpečných prírodnín a triedenie podľa pozorovateľných znakov.
P	**Rastliny**	• Identifikuje rôznorodosť rastlinnej ríše. • Uvedie potravinový a technický úžitok niektorých úžitkových rastlín a húb. • Rozpozná vybrané poľnohospodárske rastliny. • Rozpozná rôzne druhy ovocia a zeleniny a uvedomí si význam ich konzumácie pre správnu životosprávu.	Rôznorodosť rastlín, ich úžitok, poľnohospodárske rastliny, ovocie a zelenina.	Pozorovanie stromov, plodov a semien; zmyslové skúmanie ovocia a zeleniny; dožinkové činnosti (Dožinky – tradičná oslava ukončenia zberu úrody) a sledovanie spracovania úrody.
P	**Živočíchy**	• Identifikuje rôznorodosť živočíšnej ríše.	Poznávanie rozmanitosti živočíchov v dostupnom prostredí.	Pozorovanie živočíchov alebo znakov ich prítomnosti pri vychádzkach, v lese, na lúke a pri potoku.
P	**Človek**	• Opíše ľudské telo v základných anatomických kategóriách. • Opíše základné fyziologické funkcie ľudského tela – dýchanie, trávenie, pohyb, krvný obeh, zmyslové vnímanie.	Základná stavba a pozorovateľné funkcie ľudského tela.	Pomenúvanie častí tela, pozorovanie dýchania a tlkotu srdca pred pohybom a po ňom, zmyslové hry.
P	**Neživá príroda**	• Pozná význam vody pre rastliny, živočíchy a človeka. • Uvedie príklady javov, v ktorých je možné vnímať prítomnosť vzduchu.	Význam vody pre život a pozorovateľné prejavy prítomnosti vzduchu.	Polievanie rastlín, pitný režim, voda pre živočíchy a pozorovanie Chotčianky; vietor, pohyb lístia, dych a nafukovanie bezpečných predmetov.

Človek a spoločnosť

Režim	Podoblasť	Výkonový štandard – presné znenie ŠVP	Obsahové zameranie	Uplatnenie v obsahovom celku
P	**Orientácia v čase**	• Opíše režim dňa. • Plynule rozpráva o svojich záľubách aj povinnostiach. • Vie, koľko má rokov, pozná ročné obdobie, príp. aj mesiac svojho narodenia.	Režim dňa, záujmy, primerané povinnosti a základné časové sebazaradenie.	Adaptácia na režim materskej školy, rozhovory o obľúbených hrách, pomoci doma a v škôlke a o veku dieťaťa.
P	**Orientácia v okolí**	• Opisuje interiér a exteriér materskej školy alebo inej známej budovy. • Opisuje známe trasy na základe orientačných bodov. • Uvedie adresu svojho bydliska.	Orientácia v materskej škole, známom okolí a na pravidelných trasách; základná znalosť adresy bydliska.	Prehliadka interiéru a exteriéru, orientácia na školskom dvore, opis známych trás podľa orientačných bodov a rozhovor o mieste bydliska bez verejného zverejňovania osobných údajov.
P	**Dopravná výchova**	• Pozná a dodržiava základné pravidlá správania účastníkov cestnej premávky týkajúce sa chodcov.	Základné pravidlá bezpečného správania chodca v cestnej premávke.	Praktický nácvik pri vychádzkach obcou, bezpečný pohyb po krajnici alebo chodníku, zastavenie pred vozovkou, rozhliadnutie a prechádzanie cez cestu a most pod vedením dospelého.
P	**Geografia okolia**	• Pri opise krajiny používa pojmy ako vrch, les, pole, lúka, potok, rieka, jazero, rybník.	Pomenúvanie prvkov krajiny v miestnom kontexte.	Opis lesa, lúky, poľa, vrchu a potoka Chotčianka pri priamom pozorovaní; ďalšie pojmy sa dopĺňajú obrazovým materiálom a skúsenosťami detí.
P	**Ľudia v blízkom a širšom okolí**	• Vymenuje členov blízkej rodiny, identifikuje príbuzenské vzťahy v blízkej rodine. • Predstaví sa deťom i dospelým, oslovuje menom rovesníkov v triede, pozná mená učiteliek v triede.	Rodina, príbuzenské vzťahy a začlenenie dieťaťa do sociálneho prostredia triedy.	Témy o sebe, rodine a starých rodičoch; rešpektovanie rozmanitosti rodinného usporiadania a individuálnej skúsenosti dieťaťa.
P	**Ľudské vlastnosti a emócie**	• Vyjadruje pocity zo zážitku, vypočutej rozprávky alebo príbehu – pozitívne i negatívne.	Pomenovanie a reflexia pocitov z vlastného zážitku a príbehu.	Adaptačné zážitky, kamarátstvo, rodina a nové skúsenosti v materskej škole; vyjadrenie slovom, kresbou, gestom alebo pohybom.
P	**Prosociálne správanie**	• Pozná na elementárnej úrovni svoje práva a splniteľné povinnosti.	Primerané porozumenie právam a splniteľným povinnostiam dieťaťa.	Spoločná tvorba pravidiel triedy a konkrétne situácie, v ktorých deti rozlišujú, čo potrebujú ony a čo potrebujú druhí.

Človek a svet práce

Režim	Podoblasť	Výkonový štandard – presné znenie ŠVP	Obsahové zameranie	Uplatnenie v obsahovom celku
P	**Materiály a ich vlastnosti**	• Vymenúva rôzne prírodné materiály (napr. kameň, drevo, uhlie, slama, šúpolie, perie, vlna a pod.). • Opisuje predmety a ich rôzne vlastnosti.	Poznávanie prírodných materiálov a opis vlastností predmetov.	Skúmanie listov, vetvičiek, dreva, kameňov, semien, plodov, šišiek, slamy a ďalších bezpečných materiálov v téme živej a neživej prírody i v jesenných tvorivých činnostiach.

Režim	Podoblasť	Výkonový štandard – presné znenie ŠVP	Obsahové zameranie	Uplatnenie v obsahovom celku
P	**Technológie výroby**	• Identifikuje suroviny potrebné na prípravu niektorých vybraných bežne používaných výrobkov.	Vzťah medzi surovinou, postupom spracovania a výrobkom.	Pozorovanie prípravy a pečenia chleba pri dožinkách; prepájanie obilia s múkou a pečivom, ovocia so šťavou alebo sušeným ovocím.

Umenie a kultúra

Režim	Podoblasť	Výkonový štandard – presné znenie ŠVP	Obsahové zameranie	Uplatnenie v obsahovom celku
P	**Rytmické činnosti**	• Vokálne rytmizuje riekanky rôzneho druhu v 2/4 aj v 3/4 takte.	Vokálna rytmizácia rozmanitých riekaniek v dvojdobom a trojdobom cítení.	Rytmizovanie mien, slov a riekaniek o škôlke, rodine, úrode, jesennej prírode a zdraví hlasom, tlieskaním a pohybom.
P	**Percepčné činnosti**	• Vyjadruje zážitky z počúvanej hudby verbálne, pohybom alebo inými umeleckými výrazovými prostriedkami.	Vyjadrenie osobného zážitku z počúvanej hudby slovom, pohybom alebo iným umeleckým prostriedkom.	Počúvanie hudby vyjadrujúcej vietor a jesenné počasie, vyjadrenie zážitku slovom alebo pohybom.
P	**Hudobno-pohybové činnosti**	• Imituje pohyb v hudobno-pohybových hrách.	Pozorovanie a napodobňovanie pohybového vzoru v hudobno-pohybovej hre.	Pohybové napodobňovanie padajúceho lístia a dažďa v hudobno-pohybových hrách.
P	**Hudobno-dramatické činnosti**	• Vyjadruje piesne, riekanky a hudobné skladby prostriedkami hudobnej dramatiky.	Spájanie hudby, slova, gesta, pohybu a jednoduchej dramatickej situácie.	Hudobno-dramatické stvárnenie piesní, riekaniek a krátkych hudobných celkov s námetom zberu úrody a prípravy zvierat na zimu prostredníctvom hlasu, pohybu, tela a gesta.
P	**Výtvarné činnosti s farbou**	• Ovláda základy miešania farieb. • Farbami vyjadruje pocity.	Miešanie farieb a farebné vyjadrenie vlastných pocitov.	Miešanie základných farieb pri jesenných motívoch a farebné vyjadrenie pocitov z adaptácie, rodiny, priateľstva a bezpečia.
P	**Spontánny výtvarný prejav**	• Kreslí postavu.	Kresba ľudskej postavy podľa aktuálnej vývinovej úrovne dieťaťa.	Kresba seba, členov rodiny, kamarátov a ľudí zo škôlky; rešpektovanie individuálnych rozdielov bez používania jednotnej predlohy.
P	**Synestézia (medzizmyslové vnímanie)**	• Reaguje výtvarnými prostriedkami na zmyslové podnety.	Výtvarná reakcia na hmatové, čuchové, chuťové alebo zvukové podnety.	Frotáž kôry a listov a výtvarná reakcia na vôňu, chuť, štruktúru alebo zvuk jesennej prírody. Podnet sa nehodnotí podľa jedinej očakávanej farebnej odpovede.

Zdravie a pohyb

Režim	Podoblasť	Výkonový štandard – presné znenie ŠVP	Obsahové zameranie	Uplatnenie v obsahovom celku
P	**Zdravie a zdravý životný štýl**	• Uvádza, prečo je pohyb dôležitý pre zdravie človeka. • Identifikuje typické znaky ochorenia a zdravia. • Uvádza príklady zdravej a nezdravej výživy. • Opíše jednoduchú prevenciu prenesenia infekčného ochorenia (napr. nekýcham na druhého) a vzniku zubného kazu (čistím si zuby).	Význam pohybu, rozlišovanie zdravia a ochorenia, výživa a jednoduchá prevencia.	Jesenné témy o tele a zdraví, ovocí a zelenine; praktické ukážky hygieny rúk, starostlivosti o chrup a bezpečného správania realizované učiteľkami alebo prizvanými odborníkmi.

5.5.7 Metódy a prostriedky hodnotenia v obsahovom celku

Dosahovanie výkonových štandardov sa sleduje najmä systematickým pedagogickým pozorovaním, rozhovorom s dieťaťom, analýzou jeho hry, praktickej činnosti, výtvarného alebo pracovného produktu a primeraných záznamov z učenia. Učiteľky prihliadajú na podmienky, mieru podpory a spôsob, akým dieťa výkon preukázalo.

Deti sa navzájom neporovnávajú. Hodnotenie sa sústreďuje na individuálny pokrok dieťaťa vzhľadom na jeho východiskovú úroveň, možnosti, potreby a predchádzajúce skúsenosti.

5.6 Zima pod lesom – Tradície nás spájajú a svet neprestáva prekvapovať

5.6.1 Charakteristika obsahového celku

Obsahový celok „Zima pod lesom – Tradície nás spájajú a svet neprestáva prekvapovať“ sprevádza deti obdobím od adventu a rodinného prežívania Vianoc cez objavovanie zimnej prírody až k poznávaniu ľudí, predmetov, profesií a pravidiel bezpečného správania.

December vytvára priestor na spoločné prežívanie adventu, Mikuláša a Vianoc. Deti poznávajú rodinné a regionálne tradície, porovnávajú vlastné skúsenosti, počúvajú príbehy, koledy, básne a riekanky a primerane svojim možnostiam sa zapájajú do prípravy spoločných podujatí.

Prostredníctvom prípravy darčekov, zoznamov dobrých skutkov, pozvánok, oznamov, receptov a jednoduchých postupov deti objavujú praktický význam písanej reči. Pri spoločnej príprave perníkov a lepení pirohov spoznávajú vybrané suroviny, pracovné postupy a tradičné jedlá ako súčasť kultúrneho života rodiny a obce.

Január upriamuje pozornosť na plynutie času, zimné počasie, vlastnosti snehu, ľadu a vody a na život živočíchov v zime. Deti vychádzajú z priameho pozorovania školského dvora, obce a blízkeho prírodného prostredia. Pri vychádzkach pod lesom sledujú stopy, úkryty a ďalšie známky prítomnosti voľne žijúcich živočíchov.

Prirodzené zimné situácie poskytujú priestor na pozorovanie, porovnávanie, meranie, odhadovanie, triedenie a jednoduché skúmanie. Deti formulujú predpoklady, overujú ich primeranou praktickou činnosťou a hovoria o svojich zisteniach. Digitálny obsah sa využíva až po vlastnej skúsenosti alebo vtedy, keď priame pozorovanie nie je možné.

Február rozširuje poznávanie detí o fašiangové tradície, predmety a materiály, remeslá, profesie, verejné služby a dopravné pravidlá. Deti skúmajú vlastnosti predmetov, zisťujú, z čoho sú zhotovené a prečo sa na konkrétny účel používajú určité materiály. Poznávajú pracovnú náplň ľudí, ktorých stretávajú vo svojom okolí, a význam ich práce pre spoločnosť.

Dopravná výchova vychádza z reálneho prostredia obce a každodenných skúseností detí. Osobitná pozornosť sa venuje bezpečnému správaniu chodca a spolujazdca, zimným rizikám, zníženej viditeľnosti, ochranným prvkom a primeranému správaniu pri bicyklovaní, kolobežkovaní a korčuľovaní.

Vo všetkých témach sa rozvíja vzájomná ohľaduplnosť, spolupráca, schopnosť obdarovať druhého, vyjadriť vlastné pocity a bezpečne reagovať v neznámej alebo rizikovej situácii. Deti sa navzájom neporovnávajú; učiteľka sleduje individuálny pokrok dieťaťa vzhľadom na jeho východiskovú úroveň, možnosti a potreby.

Obsahový celok je flexibilným rámcom pre plánovanie výchovno-vzdelávacej činnosti. Poradie a časový rozsah tém sa môžu primerane meniť podľa kalendára, počasia, aktuálnych udalostí, potrieb a záujmov detí a podmienok materskej školy.

5.6.2 Rámcové témy

Mesiac	Rámcová téma	Ťažisko témy
December – Tradície nás spájajú	Advent prichádza do Škôlky pod lesom	Vnímanie adventu ako obdobia očakávania, postupnosti dní, spoločnej prípravy a vytvárania pokojnej atmosféry v triednom spoločenstve.

Mesiac	Rámcová téma	Ťažisko témy
	Mikuláš a čas dobrých skutkov	Rozpoznávanie významu pomoci, obdarovania, vďačnosti a dobrého skutku v každodenných vzťahoch detí a dospelých.
	Vianočné tradície našich rodín	Poznávanie a rešpektovanie podobností aj rozdielov v rodinných a regionálnych vianočných zvykoch, jedlách, piesňach a spôsoboch spoločného prežívania sviatkov.
	Vianoce pod lesom – keď sme spolu	Prežívanie spolupatričnosti, vzájomnej blízkosti a radosti zo spoločnej tvorby, hudby, príbehov a sviatočného stretnutia.
Január – Objavujeme zimný svet	Od rána do večera – ako plynie deň	Rozvíjanie orientácie v časťiach dňa a základných časových vzťahoch prostredníctvom režimu, kalendára a skutočne prežitých udalostí.
	Sneh, ľad a voda – zimné objavy	Poznávanie vlastností vody, snehu a ľadu prostredníctvom priameho pozorovania a jednoduchého skúmania ich premien v zimných podmienkach.
	Stopy pod lesom – ako žijú zvieratá v zime	Poznávanie potravy, pohybu, úkrytov, spôsobu života a primeranej starostlivosti o vybrané živočíchy počas zimy.
	Zimné športy – hýbeme sa zdravo a bezpečne	Uvedomovanie si významu pohybu pre zdravie a poznávanie pravidiel bezpečného pohybu a športovania v zimnom prostredí.
Február – Spoznávame ľudí, veci a pravidlá	Fašiangy – masky, farby a tradície	Poznávanie fašiangových zvykov prostredníctvom hudby, pohybu, masiek, výtvarného vyjadrenia a spoločného kultúrneho zážitku.
	Predmety okolo nás – z čoho sú a aké majú vlastnosti	Skúmanie, opisovanie a porovnávanie predmetov podľa materiálu, vlastností, spôsobu použitia a vhodnosti na konkrétny účel.
	Ľudia okolo nás – každý niečo dokáže	Poznávanie remesiel, profesií, verejných služieb a významu práce rôznych ľudí pre život rodiny, obce a spoločnosti.
	Bezpečne na ceste	Poznávanie nebezpečenstiev cestnej premávky a utváranie základov bezpečného správania chodca, spolujazdca, cestujúceho a používateľa primeraných dopravných prostriedkov.

Rámcové témy predstavujú flexibilný obsahový a zážitkový priestor. Ich poradie, dĺžka a konkrétne rozpracovanie sa môžu meniť podľa kalendára, počasia, aktuálnych udalostí, potrieb a záujmov detí a podmienok materskej školy. Výkonové štandardy sa viažu na obsahový celok ako celok, nie na jednotlivé rámcové témy.

5.6.3 Vzdelávacie stratégie

Pri realizácii obsahového celku učiteľky využívajú najmä:

- hru a učenie prostredníctvom hry;
- zážitkové a situačné učenie;
- priame pozorovanie a skúmanie;
- bádateľské činnosti a jednoduché experimentovanie;
- zmyslové a manipulačné činnosti;
- praktické a pracovné činnosti;
- problémové úlohy;
- rozhovor a komunitný kruh;
- rozprávanie o vlastných zážitkoch;
- prácu s detskou literatúrou, príbehom, básňou a riekankou;
- dramatické, hudobno-dramatické a rolové hry;
- spevácke, rytmické, inštrumentálne a hudobno-pohybové činnosti;
- výtvarné a konštrukčné činnosti;
- pohybové hry a zdravotné cvičenia;
- vychádzky a turistické prechádzky;
- pozorovanie práce ľudí a podľa možností školy stretnutia s ľuďmi z praxe;
- kooperatívne učenie a rovesnícku podporu;
- diferencované zadávanie úloh a individuálnu podporu;
- primerané využívanie vizuálnej a komunikačnej podpory;
- zmysluplné využívanie dostupných digitálnych technológií.

Výber a kombinácia vzdelávacích stratégií sa prispôsobujú charakteru činnosti, aktuálnej vývinovej úrovni, skúsenostiam, možnostiam a potrebám detí. Učiteľky vytvárajú príležitosti na aktívne objavovanie, spoluprácu, komunikáciu, tvorivosť a praktické využitie získaných skúseností.

5.6.4 Učebné zdroje

Pri realizácii obsahového celku sa využívajú najmä:

- interiér a exteriér materskej školy;
- školský dvor, trávnatá plocha, pieskovisko a herné prvky;
- obec a jej bezpečne dostupné okolie;
- lúka, les, park a potok;
- zimná príroda, sneh, ľad a voda;
- stopy a ďalšie pozorovateľné známky prítomnosti živočíchov;
- kalendár, denný režim a obrazové postupnosti;
- adventný kalendár;
- predmety, ozdoby a obrazové materiály súvisiace s rodinnými a regionálnymi tradíciami;
- suroviny a bezpečné pracovné pomôcky používané pri príprave perníkov a pirohov;
- predmety z dreva, papiera, textilu, kovu, plastu, skla a prírodných materiálov;
- jednoduché pracovné náradie a pomôcky;
- manipulačné a konštrukčné pomôcky;
- stavebnice a skladačky;
- didaktické pomôcky a spoločenské hry;
- modely dopravných situácií, dopravných prostriedkov a vybraných dopravných značiek;
- detská literatúra, rozprávky, príbehy, riekanky, básne a náučné knihy;
- detské encyklopédie;
- obrazový materiál a fotografie;
- výtvarný, pracovný a modelovací materiál;

- detské hudobné nástroje;
- ozvučné drievka, triangel, bubienok, tamburína, rolničky, rumba gule, činely a zvončeky;
- hudobné nahrávky;
- telovýchovné náčinie a pomôcky;
- tablet, interaktívna tabuľa a notebook;
- vlastné fotografie a záznamy detí;
- skúsenosti detí a podnety ich rodín;
- miestne prírodné, spoločenské a kultúrne prostredie;
- podľa možností školy aj autentické ukážky práce a stretnutia s ľuďmi z praxe.

Digitálne zdroje nenahrádzajú priamu skúsenosť dieťaťa. Pri ich využívaní sa uplatňuje postup:

najskôr zažiť a pozorovať → potom zachytiť → následne porovnať, pomenovať a spracovať.

5.6.5 Formy organizácie výchovno-vzdelávacej činnosti

Obsah celku sa realizuje vo všetkých formách denných činností – v hrách a činnostiach podľa výberu detí, v zdravotnom cvičení, vo vzdelávacích aktivitách, počas pobytu vonku a primerane aj v činnostiach zabezpečujúcich životosprávu.

Vzdelávacie aktivity sa podľa charakteru činnosti, aktuálnej vývinovej úrovne a potrieb detí uskutočňujú individuálne, skupinovo alebo frontálne.

Pri praktických, bádateľských, pracovných a pohybových činnostiach sa deti môžu deliť do menších skupín. Organizácia činnosti zohľadňuje bezpečnosť, priestorové podmienky, vekové zloženie triedy, rozdielnu mieru samostatnosti a individuálne potreby detí.

Pri deťoch, ktoré potrebujú podporu, učiteľka primerane upravuje dĺžku činnosti, počet krokov, formu pokynu, pracovné miesto, materiál a spôsob zapojenia. Podľa potreby využíva názornú ukážku, vizuálnu oporu, individuálnu pomoc, rovesnícku podporu alebo podporu pedagogického asistenta.

5.6.6 Výkonové štandardy obsahového celku

Jazyk a komunikácia

Režim	Podoblasť	Výkonový štandard – presné znenie ŠVP	Obsahové zameranie	Uplatnenie v obsahovom celku
P	**Poznávanie funkcií písanej reči**	• Dokáže jednoducho vysvetliť, prečo je písaná reč dôležitá a uvedie jednoduché príklady.	Poznávanie zážitkovej, komunikačnej, pamäťovej, praktickej, poznávacej a vzdelávacej funkcie písanej reči v prirodzených a zmysluplných situáciách.	Deti poznávajú význam písanej reči pri adventnom kalendári, odkaze alebo liste, zozname dobrých skutkov, pozvánke či ozname, recepte a jednoduchom pracovnom postupe. Učiteľka situačne pomenúva, prečo informáciu číta alebo zapisuje, a vytvára príležitosti, aby deti význam zápisu vysvetlili na základe vlastnej skúsenosti.
P	**Porozumenie implicitného významu textu**	• Odpovedá na otázky nad rámec doslovného významu textu a dokáže predvídať dej, domýšľať (dedukovať) obsah, aplikovať informácie z textu v prenesených situáciách a pod. • Obsahy a zážitky z čítania vyjadruje v dramatických a hudobno-pohybových činnostiach.	Uvažovanie o príčinách, následkoch, zámeroch a možnom pokračovaní deja, domýšľanie významu a využívanie informácií z textu v inej situácii. Vyjadrovanie porozumenia textu pohybom, gestom, mimikou, hlasom a dramatickým konaním.	Pri mikulášskych, vianočných, zimných a fašiangových príbehoch deti uvažujú o konaní postáv, odhadujú pokračovanie a záver, vysvetľujú jednoduché súvislosti a prenášajú myšlienku príbehu do vlastnej skúsenosti. Obsah a atmosféru textu vyjadrujú dramatizáciou, pohybom, gestom, mimikou alebo hudobno-pohybovým stvárnením.
P	**Fonologické procesy a fonologické uvedomovanie**	• Sprevádza spievanie piesne alebo recitáciu krátkeho literárneho útvaru rytmickým sprievodom. • Rozhodne, či sa dve slová rýmujú. • Rozčlení zvolené slová na slabiky.	Vnímanie rytmickej a zvukovej stránky reči; sprevádzanie spevu alebo recitácie rytmickým pohybom, hrou na telo alebo primeraným rytmickým náčiním; rozlišovanie zvukovej podobnosti koncových častí slov; členenie slov na slabiky.	Deti rytmicky sprevádzajú mikulášske, vianočné, zimné a fašiangové riekanky, vyčítanky, vinše, piesne a krátke literárne útvary. Vyhľadávajú a porovnávajú rýmujúce sa slová a pomocou tlieskania, krokov, hry na telo alebo ukladania predmetov rozčleňujú na slabiky mená postáv a slová súvisiace so zimou, sviatkami, zvieratami, predmetmi a dopravou.
O	**Porozumenie explicitného významu textu – slovná zásoba**	• Reprodukuje stručne obsah prečítaného textu.	Zachytenie hlavných postáv, podstatných udalostí a základnej následnosti deja a ich stručné vyjadrenie vlastnými slovami.	Po jesennom primárnom zaradení deti stručne reprodukujú obsah mikulášskeho, vianočného alebo zimného príbehu. Postupne prechádzajú od odpovedí na pomocné otázky a usporiadania obrazovej postupnosti k samostatnejšiemu a súvislejšiemu prerozprávaniu podstatnej časti textu.

Matematika a práca s informáciami

Režim	Podoblasť	Výkonový štandard – presné znenie ŠVP	Obsahové zameranie	Uplatnenie v obsahovom celku
P	**Čísla a vzťahy**	• V obore do 6 pomocou hmatu alebo sluchu určí počet predmetov v skupine a vytvorí skupinu predmetov s určeným počtom. • Pridá ku skupine a odoberie zo skupiny skupinu s daným počtom. • Pre dve skupiny určí, kde je viac, kde je menej alebo rovnako veľa predmetov bez určovania ich počtu. • Bez zisťovania počtu predmetov manipuláciou rozdelí skupinku na 2 alebo 3 skupinky s rovnakým počtom.	Určovanie počtu prostredníctvom hmatu alebo sluchu; vytváranie skupiny s určeným počtom; pridávanie a odoberanie skupiny; porovnávanie množstva bez počítania; spravodlivé rozdeľovanie predmetov do dvoch alebo troch rovnako početných skupín manipuláciou.	Deti určujú počet zvukov rolničiek, úderov na bubienok, tlesknutí alebo predmetov ukrytých vo vrecúšku. Pridávajú a odoberajú ozdoby, stavebnicové dielce, obrázky alebo predmety používané v zimných hrách. Porovnávajú množstvo bez počítania pomocou priraďovania a rozdeľujú predmety, darčeky alebo pomôcky medzi dve či tri postavy alebo skupiny tak, aby ich mali rovnako veľa.
P	**Geometria a meranie**	• Určí (aj len hmatom), pomenuje a vymodeluje guľu, kocku, valec. • Postaví stavbu z primeraného množstva (do 10) stavebnicových dielcov podľa predlohy, podľa pokynov, na danú tému. • V skupine útvarov identifikuje (aj hmatom) kruh, štvorec, obdĺžnik, trojuholník. • Využíva čiarový pohyb na spájanie bodov do obrazcov, kreslenie obrysov či identifikáciu cesty v obrazci (v bludisku, na jednoduchej mape). • Odmeria vzdialenosť a určený rozmer predmetu (v skutočnosti, aj na obrázku) odhadom a pomocou určenej aj zvolenej neštandardnej jednotky (krok, dlaň, pomocný predmet). Výsledok merania vysloví počtom použitých jednotiek merania (v obore do 10). • V usporiadanom rade určí objekt na základe slov prvý, druhý, tretí, štvrtý, posledný, predposledný, pred, za, hneď pred a hneď za. • Opíše polohu predmetov v usporiadanom rade a umiestni v ňom predmet podľa týchto pokynov.	Rozlišovanie, pomenúvanie a modelovanie priestorových geometrických tvarov; identifikovanie rovinných útvarov zrakom aj hmatom; stavanie podľa predlohy a pokynov; využívanie čiary pri zobrazovaní tvaru a cesty; odhadovanie a meranie neštandardnou jednotkou; orientácia v usporiadanom rade.	Deti hmatom a zrakom rozlišujú guľu, kocku, valec a rovinné útvary v predmetoch, stavebniciach, ozdobách a obrazovom materiáli. Podľa predlohy alebo pokynov stavajú zimný dom, prístrešok pre zvieratá, dopravnú situáciu alebo inú tematickú stavbu najviac z desiatich dielcov. Spájajú body, obkresľujú tvary a vyhľadávajú cestu v jednoduchom bludisku alebo na obrazovej trase. Najskôr odhadnú a následne pomocou krokov, dlaní alebo rovnakých pomocných predmetov merajú vzdialenosť a rozmery predmetov. V usporiadanom rade určujú a opisujú polohu postáv, vozidiel, masiek alebo predmetov.
P	**Logika**	• Vytvorí dvojicu objektov na základe danej logickej súvislosti.	Hľadanie vecnej alebo funkčnej súvislosti medzi dvoma objektmi a vytváranie zodpovedajúcich dvojíc.	Deti vytvárajú dvojice podľa významovej súvislosti, napríklad rukavica – ruka, čiapka – hlava, zviera – stopa, profesia – pracovný nástroj, dopravný prostriedok – miesto pohybu alebo predmet – materiál, z ktorého je vyrobený. Svoju voľbu podľa možností jednoducho vysvetlia.

Režim	Podoblasť	Výkonový štandard – presné znenie ŠVP	Obsahové zameranie	Uplatnenie v obsahovom celku
O	**Logika**	• Rozhodne, či daný objekt má/nemá danú vlastnosť. • Zo skupiny objektov vyberie všetky objekty s danou vlastnosťou (napr. farba, tvar, veľkosť, materiál a pod.). • Roztriedi objekty v skupine na základe určenej vlastnosti (napr. farba, tvar, veľkosť, materiál a pod.).	Rozhodovanie o prítomnosti alebo neprítomnosti určenej vlastnosti; výber všetkých objektov spĺňajúcich danú podmienku; roztriedenie skupiny podľa jedného vopred určeného znaku.	Po jesennom primárnom zaradení deti prenášajú triedenie a výber podľa vlastností na nové skupiny zimných predmetov, materiálov, ozdôb, fašiangových masiek, pracovných pomôcok a dopravných prostriedkov. Rozhodujú napríklad, či je predmet mäkký, tvrdý, okrúhly, drevený alebo určený na zimné použitie; následne vyberajú všetky objekty s danou vlastnosťou a roztrieďujú ich podľa vopred dohodnutého znaku.

Človek a príroda

Režim	Podoblasť	Výkonový štandard – presné znenie ŠVP	Obsahové zameranie	Uplatnenie v obsahovom celku
P	**Živočíchy**	• Vie, že rôzne druhy živočíchov vyžadujú pre svoj život rôzne druhy potravy. • Opíše spôsoby starostlivosti o niektoré živočíchy. • Identifikuje rôznorodosť spôsobu života živočíchov.	Poznávanie rozdielov v potrave jednotlivých druhov živočíchov; rozlišovanie primeraných spôsobov starostlivosti o domáce, hospodárske a voľne žijúce živočíchy; poznávanie rôznych spôsobov života živočíchov podľa prostredia, pohybu, získavania potravy, úkrytu a aktivity.	Pri téme Stopy pod lesom – ako žijú zvieratá v zime deti pozorujú stopy a ďalšie známky prítomnosti živočíchov v okolí materskej školy a pod lesom. Pomocou kníh, obrazového materiálu a primeraných digitálnych zdrojov zisťujú, čím sa vybrané živočíchy živia, kde hľadajú úkryt a ako sa ich spôsob života prispôsobuje zimným podmienkam. Rozlišujú starostlivosť o domáce zvieratá od primeranej pomoci voľne žijúcim živočíchom. Pod vedením dospelého sa môžu zapojiť do prikrmovania vtákov vhodnou potravou a pozorovať ich správanie pri kŕmidle.
O	**Rastliny**	• Uvedie potravinový a technický úžitok niektorých úžitkových rastlín a húb.	Poznávanie potravinového a technického využitia vybraných úžitkových rastlín a húb a vytváranie súvislostí medzi rastlinou, získanou surovinou a spôsobom jej využitia človekom.	Po jesennom primárnom poznávaní úrody a priameho úžitku rastlín deti v zime sledujú ich ďalšie spracovanie a využitie. Pri príprave perníkov, pečiva alebo pirohov spájajú obilie s múkou a múku s hotovým jedlom. Na primeraných príkladoch poznávajú aj technické využitie dreva pri výrobe predmetov a papiera alebo využitie slamy a ďalších rastlinných materiálov pri tradičnom tvorení a výzdobe.

Človek a spoločnosť

Režim	Podoblasť	Výkonový štandard – presné znenie ŠVP	Obsahové zameranie	Uplatnenie v obsahovom celku
P	**Orientácia v čase**	• Správne používa pojmy včera, dnes a zajtra. • Orientuje sa na elementárnej úrovni v časových vzťahoch dňa, týždňa, mesiaca a roka.	Rozvíjanie elementárnej časovej orientácie prostredníctvom udalostí, ktoré dieťa zažilo, aktuálne prežíva alebo očakáva. Vnímanie pravidelnosti častí dňa, dní v týždni, mesiacov a ročných období s využitím kalendára, obrazovej postupnosti a opakujúcich sa činností.	Pri téme Od rána do večera – ako plynie deň deti usporadúvajú udalosti podľa časovej následnosti, pracujú s režimom dňa a používajú pojmy včera, dnes, zajtra. Adventný kalendár, prechod do nového kalendárneho roka, zimné pozorovania a plánovanie spoločných udalostí poskytujú priestor na orientáciu v dňoch, týždňoch, mesiacoch a ročných obdobiach. Učiteľka vychádza zo skutočne prežitých udalostí, aby deti časové pojmy nepoužívali iba mechanicky.
P	**Orientácia v okolí**	• Pozná verejné inštitúcie a služby vo svojom okolí a účel, na ktorý slúžia (napr. obchod, polícia, pošta, lekárska ambulancia a iné podľa lokálnych podmienok).	Poznávanie verejných inštitúcií a služieb v obci a dostupnom okolí, ich základného účelu a významu pre život ľudí. Prepájanie názvu inštitúcie alebo služby s konkrétnou situáciou, v ktorej ju ľudia využívajú.	V témach Ľudia okolo nás – každý niečo dokáže a Bezpečne na ceste deti spoznávajú obecný úrad, obchod, poštu, zdravotnú pomoc, políciu, hasičov a ďalšie služby dostupné v obci alebo širšom okolí. Využívajú sa vychádzky, fotografie známych miest, situačné hry, rozhovory a podľa možností školy aj stretnutia s ľuďmi z praxe. Učiteľka rozlišuje medzi miestami, ktoré sa reálne nachádzajú v Staškovciach, a službami dostupnými mimo obce.

Režim	Podoblasť	Výkonový štandard – presné znenie ŠVP	Obsahové zameranie	Uplatnenie v obsahovom celku
P	**Dopravná výchova**	• Pozná nebezpečenstvá súvisiace s cestnou premávkou. • Pozná a dodržiava základné pravidlá správania účastníkov cestnej premávky týkajúce sa cyklistov, kolobežkárov, korčuliarov. • Pozná a dodržiava základné pravidlá správania v úlohe cestujúceho v hromadnej doprave a v úlohe spolujazdca. • Pozná rôzne druhy dopravných prostriedkov. • Pozná význam vybraných dopravných značiek.	Poznávanie nebezpečenstiev cestnej premávky, ochranných prvkov, bezpečného správania pri bicyklovaní, kolobežkovaní a korčuľovaní, pravidiel cestujúceho a spolujazdca, základných druhov dopravy a významu vybraných dopravných značiek.	Pri téme Bezpečne na ceste deti riešia modelové dopravné situácie, triedia dopravné prostriedky, priraďujú ich k prostrediu pohybu a vysvetľujú význam vybraných značiek. Pravidlá spolujazdca uplatňujú pri vlastných skúsenostiach s cestovaním autom; pravidlá cestujúceho sa nacvičujú situačnou hrou a neskôr prenášajú do reálneho júnového výletu. Pri téme Zimné športy – hýbeme sa zdravo a bezpečne sa venujú bezpečnosti korčuľovania a používaniu ochranných prvkov. Materská škola nevlastní bicykle ani kolobežky a vzhľadom na trávnatý, mierne svahovitý povrch školského dvora a jeho nadväznosť na príjazdovú komunikáciu sa praktické bicyklovanie ani kolobežkovanie na školskom pozemku nerealizuje. Pravidlá bezpečného správania cyklistu a kolobežkára deti poznávajú prostredníctvom rozhovoru, obrazového materiálu, modelových dopravných situácií a pohybovej simulácie bez použitia dopravného prostriedku. Praktická činnosť sa môže uskutočniť iba v rámci osobitne naplánovanej návštevy dopravného ihriska alebo iného preukázateľne zabezpečeného priestoru po splnení príslušných organizačných a bezpečnostných podmienok.
P	**História okolia**	• Uvedie príklad tradičnej regionálnej kultúry podľa miestnych podmienok.	Poznávanie prejavov tradičnej regionálnej kultúry prostredníctvom zvykov, sviatkov, remesiel, piesní, jedál, odevov, predmetov a rodinných alebo obecných tradícií.	Zimný obsahový celok poskytuje autentický priestor na poznávanie adventných, mikulášskych, vianočných a fašiangových tradícií. Deti porovnávajú zvyky svojich rodín, pripravujú spoločnú štedrú večeru v materskej škole, podieľajú sa na lepení pirohov, spievajú koledy, pracujú s tradičnými ozdobami a zapájajú sa do fašiangových činností. Regionálna kultúra sa predstavuje ako živá súčasť rodinného a obecného života, nie ako súbor izolovaných faktov.

Režim	Podoblasť	Výkonový štandard – presné znenie ŠVP	Obsahové zameranie	Uplatnenie v obsahovom celku
P	**Ľudské vlastnosti a emócie**	• Identifikuje pozitívne a negatívne ľudské vlastnosti.	Rozpoznávanie ľudských vlastností na základe konkrétneho konania postáv a ľudí. Rozlišovanie správania, ktoré pomáha, chráni a podporuje vzťahy, od správania, ktoré druhým ubližuje alebo narúša spolužitie.	Pri témach Mikuláš a čas dobrých skutkov, Vianoce pod lesom – keď sme spolu a pri zimných rozprávkach deti posudzujú konanie postáv, pomenúvajú dobré skutky a hľadajú možnosti nápravy nevhodného konania. Učiteľka hodnotí konkrétne správanie, nie osobnosť dieťaťa; nepoužíva trvalé označenia typu „dobré“ alebo „zlé dieťa“.
P	**Prosociálne správanie**	• Obdarí druhých. • Odmieta kontakt s neznámymi osobami.	Rozvíjanie ochoty potešiť druhého vlastným prejavom pozornosti a primeranej obozretnosti pri kontakte s neznámymi osobami. Nácvik bezpečného odmietnutia, vzdialenia sa zo situácie a vyhľadania pomoci dôveryhodného dospelého.	Počas adventu a Vianoc deti pripravujú drobný dar, prianie alebo spoločný výrobok pre blízke osoby a učia sa vnímať obdarovanie ako prejav pozornosti, nie ako očakávanie protihodnoty. Bezpečné odmietnutie kontaktu s neznámou osobou si precvičujú prostredníctvom krátkych modelových situácií: nepôjdu s neznámym človekom, neprevezmú od neho ponúkanú vec bez súhlasu dôveryhodného dospelého, vzdialia sa a privolajú pomoc. Situácie sa realizujú vecne a pokojne, bez zastrašovania detí.
O	**Dopravná výchova**	• Pozná a dodržiava základné pravidlá správania účastníkov cestnej premávky týkajúce sa chodcov.	Prenos už osvojených pravidiel chodca do náročnejších zimných podmienok, najmä pri zníženej viditeľnosti, poľadovici, snehu, skoršom stmievaní a obmedzenom rozhľade.	Jesenné primárne poznávanie pravidiel chodca sa v zime uplatňuje v zmenených podmienkach. Deti pri vychádzkach obcou sledujú bezpečný pohyb po komunikácii, prechádzanie cez cestu a most, význam reflexných prvkov a potrebu zvýšenej opatrnosti na klzkom povrchu. Opakovanie je odôvodnené novým sezónnym rizikom a praktickým transferom pravidiel.
O	**Ľudské vlastnosti a emócie**	• Vyjadruje pocity zo zážitku, vypočutej rozprávky alebo príbehu – pozitívne i negatívne.	Vyjadrovanie a primerané pomenúvanie príjemných aj nepríjemných pocitov vyvolaných vlastným zážitkom, rozprávkou alebo príbehom. Postupné rozlišovanie vlastného prežívania a prežívania literárnej postavy.	Po jesennom vyjadrovaní pocitov z vlastných bezprostredných zážitkov deti v zime hovoria o pocitoch, ktoré v nich vyvolalo konanie rozprávkových a príbehových postáv. Využívajú adventné, vianočné, zimné a fašiangové príbehy, rozhovor, obrazové karty emócií, kresbu alebo dramatické stvárnenie. Učiteľka rešpektuje aj neverbálne alebo podporované vyjadrenie dieťaťa a nepredpisuje mu, čo má pri príbehu cítiť.

Človek a svet práce

Režim	Podoblasť	Výkonový štandard – presné znenie ŠVP	Obsahové zameranie	Uplatnenie v obsahovom celku
P	**Remeslá a profesie**	• Pozná niektoré tradičné remeslá. • Pozná základnú pracovnú náplň vybraných profesií (napr. lekár, šofér, učiteľ, policajt).	Poznávanie vybraných tradičných remesiel, ich charakteristických činností, materiálov, nástrojov a výrobkov. Poznávanie pracovnej náplne a spoločenského významu profesií, s ktorými sa deti stretávajú vo svojom okolí alebo pri návštevách ľudí z praxe.	Pri téme Ľudia okolo nás – každý niečo dokáže deti spoznávajú tradičné remeslá a vybrané profesie prostredníctvom rozhovoru, námetovej hry, obrazového a digitálneho materiálu, názorných ukážok, návštevy pracoviska a podľa možností školy aj stretnutí s ľuďmi z praxe. Poznávajú napríklad prácu kováča, krajčírky a včelára, ako aj pracovnú náplň poľnohospodára, zdravotníka, záchranára, dentálnej hygieničky, hygieničky, policajta, policajta so služobným psom a poľovníka. Pri poľovníkovi sa pozornosť zameriava na pozorovanie a ochranu voľne žijúcich živočíchov, starostlivosť o prírodné prostredie a primeranú pomoc živočíchom v zimnom období.
O	**Materiály a ich vlastnosti**	• Opisuje predmety a ich rôzne vlastnosti.	Pozorovanie, porovnávanie a slovné opisovanie predmetov podľa materiálu, tvaru, veľkosti, farby, povrchu, tvrdosti, pružnosti, hmotnosti, priehľadnosti alebo spôsobu použitia. Uvedomovanie si, že jeden predmet možno opísať pomocou viacerých vlastností.	Jesenné primárne poznávanie predmetov a ich vlastností sa prehlbuje pri téme Predmety okolo nás – z čoho sú a aké majú vlastnosti. Deti skúmajú a porovnávajú predmety z dreva, kovu, papiera, textilu, plastu, skla a prírodných materiálov. Predmety triedia, opisujú vlastnými slovami a zisťujú, prečo je určitý materiál vhodný na konkrétny účel. Staršie deti porovnávajú dva predmety podľa viacerých znakov a svoje rozhodnutie zdôvodňujú; mladšie deti vyberajú zreteľné vlastnosti s názornou alebo komunikačnou podporou.
O	**Technológie výroby**	• Identifikuje suroviny potrebné na prípravu niektorých vybraných bežne používaných výrobkov.	Poznávanie vzťahu medzi surovinou a výsledným výrobkom. Identifikovanie základných surovín potrebných na prípravu jednoduchých potravinových alebo úžitkových výrobkov, ktoré sú deťom známe z každodenného života.	Po jesennom poznávaní prípravy chleba počas dožinkových činností deti prenášajú skúsenosť do zimného kontextu. Pri pečení perníkov a lepení pirohov pomenúvajú vybrané suroviny, sledujú ich spájanie a pozorujú, ako sa počas spracovania menia. Prostredníctvom obrazovej postupnosti alebo triedenia priraďujú suroviny k výslednému výrobku. Učiteľka rozlišuje medzi pomenovaním suroviny, samotným pracovným postupom a bezpečnou manipuláciou s kuchynskými pomôckami.

Umenie a kultúra

Režim	Podoblasť	Výkonový štandard – presné znenie ŠVP	Obsahové zameranie	Uplatnenie v obsahovom celku
P	**Rytmické činnosti**	• Realizuje rytmický sprievod k riekankám a piesňam.	Rozvíjanie rytmického cítenia prostredníctvom sprievodu k riekankám a piesňam. Využívanie hry na telo, pohybu a primeraných rytmických nástrojov pri zachovaní pravidelného pulzu a charakteru predlohy.	Deti vytvárajú rytmický sprievod k mikulášskym a zimným riekankám, koledám, fašiangovým piesňam a piesňam o zimnej prírode. Využívajú tlieskanie, plieskanie, podupy a dostupné rytmické nástroje. Učiteľka vedie deti od spoločného napodobnenia jednoduchého rytmu k samostatnejšiemu udržiavaniu sprievodu.
P	**Inštrumentálne činnosti**	• Zvláda jednoduché inštrumentálne sprievody k piesňam a riekankám.	Osvojovanie jednoduchých spôsobov hry na detských hudobných nástrojoch a vytváranie primeraného inštrumentálneho sprievodu. Rešpektovanie začiatku, priebehu a ukončenia sprievodu, tempa a dynamiky piesne alebo riekanky.	Pri adventných piesňach, koledách, zimných riekankách a fašiangových námetoch deti vytvárajú jednoduché sprievody na ozvučných drievkach, triangli, bubienku, tamburíne, rolničkách, rumba guliach, činelách a zvončekoch. Mladšie deti hrajú na dohodnutom mieste alebo udržiavajú pulz, staršie deti zvládajú krátke opakujúce sa sprievody a reagujú na gesto učiteľky.
P	**Hudobno-pohybové činnosti**	• Vyjadrí charakter piesní a hudby prirodzeným kultivovaným pohybom.	Pohybové vyjadrovanie tempa, dynamiky, nálady a charakteru hudby. Rozvíjanie prirodzeného, primerane koordinovaného a kultivovaného pohybu bez požiadavky na jednotné mechanické napodobňovanie.	Deti pohybom vyjadrujú pokojnú atmosféru kolied, radostný charakter mikulášskych a fašiangových piesní, padanie snehu, zimný vietor alebo pohyb zvierat v zime. Pri príprave vianočnej besiedky spájajú jednoduchý pohyb s hudobným charakterom. Učiteľka rešpektuje individuálne pohybové možnosti detí a poskytuje vizuálny alebo pohybový vzor podľa potreby.
P	**Výtvarné činnosti s tvarom na ploche**	• Spája časti obrázkov lepením.	Rozvíjanie schopnosti vyberať, usporadúvať a spájať pripravené časti do plošného celku. Osvojovanie primeraného používania lepidla, koordinácie oka a ruky a vedomého rozhodovania o vzájomnej polohe častí.	Deti lepením zostavujú adventné a vianočné motívy, zimnú krajinu, snehuliaka, zviera podľa stôp, dopravný prostriedok alebo fašiangovú masku. Mladšie deti spájajú menší počet väčších pripravených častí; staršie deti plánujú ich rozmiestnenie, používajú viac časti a výsledok dopĺňajú podľa vlastného zámeru. Hodnotí sa spôsob usporiadania a spojenia častí, nie estetická dokonalosť výrobku.

Režim	Podoblasť	Výkonový štandard – presné znenie ŠVP	Obsahové zameranie	Uplatnenie v obsahovom celku
P	**Výtvarné činnosti s farbou**	• Hravo experimentuje s farbami.	Slobodné skúmanie vlastností farieb a možností ich nanášania, prekrývania, rozpíjania, otláčania, stekania alebo spájania. Objavovanie výtvarného účinku náhody a následné využitie vzniknutej farebnej stopy vo vlastnom zámere.	Deti skúmajú farebné stopy pri tvorbe zimnej krajiny, ľadových obrazcov, vianočných ozdôb a fašiangových masiek. Experimentujú s odtláčaním, rozpíjaním, zapúšťaním, prekrývaním alebo rozfukovaním primeraných farieb. Učiteľka poskytuje bezpečný materiál a priestor na objavovanie bez požiadavky, aby všetky práce vyzerali rovnako.
O	**Rytmické činnosti**	• Vokálne rytmizuje riekanky rôzneho druhu v 2/4 aj v 3/4 takte.	Upevňovanie rytmického cítenia prostredníctvom hlasovej rytmizácie textu. Vnímanie rozdielneho metrického usporiadania riekaniek bez formálneho vysvetľovania hudobnoteoretických pojmov deťom.	Po jesennom primárnom rytmizovaní deti pracujú s novými mikulášskymi, vianočnými, zimnými a fašiangovými riekankami. Striedajú dvojdobé a trojdobé cítenie prostredníctvom hlasu, pohybu a prirodzeného prízvuku slov. Staršie deti dokážu rytmizáciu udržať samostatnejšie, mladšie deti sa pripájajú napodobňovaním učiteľky alebo skupiny.
O	**Hudobno-pohybové činnosti**	• Imituje pohyb v hudobno-pohybových hrách.	Upevňovanie schopnosti pozorovať, zapamätať si a pohybovo napodobniť jednoduchý vzor v hudobno-pohybovej hre. Postupný prechod od napodobňovania jedného pohybu k spájaniu viacerých pohybov a reagovaniu na zmenu hudby alebo herného signálu.	Deti napodobňujú pohyb Mikuláša, zimného vetra, padajúcich vločiek, zvierat podľa pozorovaných stôp a fašiangových postáv. V hrách reagujú na zastavenie hudby, zmenu tempa alebo dohodnutý signál. Zimné opakovanie prináša nové námety, dlhšiu pohybovú postupnosť a väčšiu samostatnosť pri imitácii.

Zdravie a pohyb

V tomto obsahovom celku nie je vo vzdelávacej oblasti Zdravie a pohyb zaradený nový výkonový štandard v režime P ani O. Oblasť sa rozvíja prostredníctvom výkonových štandardov zaradených v spoločných celoročných režimoch PR, C a L. Výkonové štandardy primárne zaradené v predchádzajúcom obsahovom celku sa podľa vzniknutých situácií prirodzene upevňujú.

5.6.7 Metódy a prostriedky hodnotenia v obsahovom celku

Dosahovanie výkonových štandardov sa sleduje najmä systematickým pedagogickým pozorovaním, rozhovorom s dieťaťom, analýzou jeho hry, praktickej činnosti, výtvarného alebo pracovného produktu a primeraných záznamov z učenia. Učiteľky prihliadajú na podmienky, mieru podpory a spôsob, akým dieťa výkon preukázalo.

Deti sa navzájom neporovnávajú. Hodnotenie sa sústreďuje na individuálny pokrok dieťaťa vzhľadom na jeho východiskovú úroveň, možnosti, potreby a predchádzajúce skúsenosti.

5.7 Jar pod lesom – Príroda sa prebúdza a my objavujeme

5.7.1 Charakteristika obsahového celku

Obsahový celok „Jar pod lesom – Príroda sa prebúdza a my objavujeme“ sprevádza deti obdobím viditeľných premien prírody, nového života, rastu a intenzívnejšieho objavovania sveta. Prepája skúsenosti detí s knihou a príbehom, poznávanie vesmíru, priame skúmanie jarnej prírody, regionálne a rodinné tradície, vzťah k vlasti a environmentálne zodpovedné správanie.

Marec otvára priestor na prehlbovanie vzťahu ku knihám, poézii, rozprávkam, príbehom a náučným textom. Deti si všímajú rozdiely medzi jednotlivými literárnymi žánrami, medzi skutočným a vymysleným príbehom a postupne prenikajú aj do prenesených významov jednoduchých slovných spojení. Pracujú s knihou ako so zdrojom zážitku, poznania a informácií, pričom sa rešpektuje ich rozdielna čitateľská skúsenosť, komunikačná úroveň a schopnosť porozumieť textu.

Téma vesmíru rozširuje poznávanie detí za hranice bezprostredne pozorovateľného prostredia. Deti primerane veku spoznávajú Zem, Mesiac, Slnko a hviezdy a porovnávajú informácie z kníh, obrazových materiálov a veku primeraného digitálneho obsahu. Učiteľka jednoznačne odlišuje to, čo môžu deti priamo pozorovať, od poznatkov, ktoré získavajú sprostredkovane.

Príchod jari deti pozorujú predovšetkým v reálnom okolí materskej školy. Na školskom dvore, lúke, v lese, parku a pri potoku Chotčianka sledujú zmeny počasia, rastliny, púčiky, prvé kvety, návrat vtákov a ďalšie prejavy prebúdzajúcej sa prírody. Pokračujú v dlhodobejšom pozorovaní „Náš strom pod lesom“, porovnávajú aktuálny stav s predchádzajúcimi pozorovaniami a podľa svojich možností zistenia zaznamenávajú.

Pri výseve semien, pestovaní a presádzaní rastlín deti získavajú konkrétnu skúsenosť s tým, čo rastlina potrebuje na klíčenie, rast a život. Primerane svojim možnostiam sa podieľajú na vysádzaní kvetov do kvetináčov určených na bezpečne zabezpečené umiestnenie pri vstupe do budovy. Učia sa, že starostlivosť o prostredie pozostáva z pravidelných a zodpovedne vykonávaných činností.

Veľkonočné obdobie približuje deťom rodinné a regionálne tradície, symboly jari, tradičné zdobenie kraslíc a ďalšie primerané remeselné a výtvarné činnosti. Téma sa zaraďuje podľa aktuálneho termínu Veľkej noci, preto môže byť súčasťou marcového alebo aprílového plánovania.

Apríl prehlbuje poznávanie vtákov, živočíchov a ich mláďat, lesa a vzťahov medzi živými a neživými súčasťami prírody. Pri príležitosti Dňa Zeme deti premýšľajú o tom, ako môžu primerane svojmu veku chrániť vodu, pôdu, rastliny, živočíchy a prostredie obce. Environmentálne správanie sa neobmedzuje na jednorazovú tematickú aktivitu, ale prenáša sa do každodenného života materskej školy.

K jarným regionálnym tradíciám patrí aj fašiangové obdobie podľa kalendára, vynášanie Moreny, veľkonočné zvyky a stavanie mája. Tradície sa predstavujú ako živá súčasť rodinného a obecného života. Ich realizácia rešpektuje vek detí, bezpečnosť, ochranu životného prostredia a reálne možnosti školy.

Máj prepája poznávanie rodiny, domova a Slovenska s ďalším pozorovaním rastlín a drobných živočíchov. Téma Dňa matiek vytvára priestor na vyjadrenie vzťahu, vďačnosti a spolupatričnosti bez vytvárania jednotnej predstavy o rodinnom usporiadaní. Pri poznávaní vlasti deti vychádzajú zo svojho domova, obce, regiónu a vlastných skúseností a postupne ich prepájajú so základnými poznatkami o Slovensku.

Pozorovanie kvitnúcich rastlín, včiel, motýľov a ďalších drobných živočíchov na lúke vedie deti k uvedomovaniu si rozmanitosti a vzájomnej prepojenosti života. Deti sa učia pozorovať živočíchy ohľaduplne, bez ich zbytočného chytania, poškodzovania alebo narúšania ich prirodzeného prostredia.

Obsahový celok je flexibilným rámcom pre plánovanie výchovno-vzdelávacej činnosti. Poradie, dĺžka a konkrétne rozpracovanie tém sa môžu meniť podľa termínu Veľkej noci, kalendára, počasia, aktuálneho vývoja prírody, potrieb a záujmov detí a podmienok materskej školy.

5.7.2 Rámcové témy

Mesiac	Rámcová téma	Ťažisko témy
Marec – Otvárame knihy a objavujeme jar	**Kniha je môj kamarát**	Rozvíjanie vzťahu ku knihe, porozumenia textu a poznávania rozmanitých literárnych žánrov. Deti využívajú knihu ako zdroj zážitku, komunikácie aj poznania a primerane prepájajú čítaný obsah s vlastnou skúsenosťou.
	Vesmír nad nami – Zem, Mesiac a hviezdy	Utváranie elementárnej predstavy o Zemi ako súčasti vesmíru prostredníctvom modelov, kníh, obrazového materiálu a primeraných digitálnych zdrojov. Poznávanie vychádza z detskej zvedavosti a nepoužíva neprimerané abstraktné vysvetlenia.
	Jar je tu – príroda sa prebúdza	Priame pozorovanie zmien počasia, rastlín a živočíchov v okolí materskej školy. Deti porovnávajú jarné prejavy s predchádzajúcimi skúsenosťami a učia sa všímať si súvislosti bez zjednodušujúcich nepravdivých tvrdení.
	Od semienka k rastline	Skúmanie podmienok klíčenia a rastu prostredníctvom vlastného výsevu, starostlivosti, merania a dlhodobejšieho záznamu. Dieťa získava skúsenosť, že rast rastliny vyžaduje čas a primerané podmienky.
	Veľká noc – tradície, zvyky a jar	Poznávanie veľkonočných zvykov, tradičného zdobenia kraslíc, piesní, riekaniek a tvorby v rodinnom a regionálnom kontexte. Téma rešpektuje rozmanitosť rodinného prežívania sviatkov a podľa kalendára sa môže presunúť do apríla.

Mesiac	Rámcová téma	Ťažisko témy
Apríl – Chránime prebúdzajúcu sa prírodu	**Vtáky sa vracajú – život medzi konármi**	Pozorovanie vtákov, ich pohybu, potravy a správania v blízkom prostredí. Deti sa učia pozorovať pokojne a ohľaduplne, nerušiť hniezda a rozlišovať primeranú pomoc od nevhodného zasahovania.
	Zvieratá a ich mláďatá – nový život na jar	Poznávanie vybraných živočíchov, ich mláďat, životných prejavov a spôsobov starostlivosti. Nájdené mláďatá sa nechytajú; deti sa učia privolať dospelého a rešpektovať potreby voľne žijúcich živočíchov.
	Les – náš zelený domov	Objavovanie lesa ako životného prostredia rastlín a živočíchov a ako blízkej súčasti každodenného sveta školy. Priama skúsenosť podporuje orientáciu v teréne, zmyslové vnímanie a zodpovedné správanie.
	Živá a neživá príroda – chránime náš spoločný domov	Rozlišovanie živých a neživých súčastí prírody, ich pozorovateľných vlastností a vzájomných súvislostí. Aktivity ku Dňu Zeme vedú k reálnemu konaniu primeranému možnostiam detí, nie iba k deklaratívnym poučkám.
Máj – Rodina, domov a život okolo nás	**Moja mama – srdce našej rodiny**	Vyjadrovanie blízkosti, vďačnosti a pozornosti prostredníctvom rozhovoru, hudby, pohybu a vlastnej tvorby. Téma citlivo rešpektuje rozmanité rodinné situácie a umožňuje dieťaťu zvoliť inú blízku osobu.
	Moja vlasť – Slovensko, môj domov	Poznávanie štátnych symbolov, vybraných prírodných krás Slovenska, dominánt Bratislavy a miestnej krajiny. Vlastenectvo sa buduje cez zrozumiteľnú skúsenosť domova, obce, regiónu a rešpektujúce spolupatričenstvo.
	Od semienka ku kvetu – farebný svet rastlín	Prehlbovanie poznania životných prejavov a rôznorodosti rastlín prostredníctvom priameho pestovania a pozorovania. Deti vysádzajú kvety do kvetináčov pri vstupe do budovy a primerane sa podieľajú na starostlivosti.
	Lúka plná života – včely, motýle a drobné živočíchy	Citlivé pozorovanie života na lúke, spôsobov pohybu, potravy a významu drobných živočíchov. Deti sa učia používať šetrné pozorovacie postupy a rešpektovať živé organizmy aj ich prostredie.

Rámcové témy predstavujú flexibilný obsahový a zážitkový priestor. Ich poradie, dĺžka a konkrétne rozpracovanie sa môžu meniť podľa kalendára, termínu Veľkej noci, počasia, aktuálneho vývoja prírody, potrieb a záujmov detí a podmienok materskej školy. Výkonové štandardy sa viažu na obsahový celok ako celok, nie na jednotlivé rámcové témy.

5.7.3 Vzdelávacie stratégie

Pri realizácii obsahového celku učiteľky využívajú najmä: hru a učenie prostredníctvom hry; zážitkové a situačné učenie; priame pozorovanie a skúmanie; bádateľské činnosti a jednoduché experimentovanie; dlhodobejšie pozorovanie prírodných zmien; formulovanie a overovanie jednoduchých predpokladov; zmyslové a manipulačné činnosti; praktické pestovateľské a pracovné činnosti; problémové úlohy; rozhovor a komunitný kruh; rozprávanie o vlastných zážitkoch a zisteniach; prácu s detskou literatúrou, poéziou, rozprávkou, príbehom a náučným textom; dramatické, hudobno-dramatické a rolové hry; spevácke, rytmické, inštrumentálne a hudobno-pohybové činnosti; výtvarné, modelovacie a konštrukčné činnosti; pohybové hry a zdravotné cvičenia; vychádzky a turistické prechádzky; environmentálne a komunitne orientované činnosti; pozorovanie práce ľudí a podľa možností školy stretnutia s ľuďmi z praxe; kooperatívne učenie a rovesnícku podporu; diferencované zadávanie úloh a individuálnu podporu; primerané využívanie vizuálnej a komunikačnej podpory; zmysluplné využívanie dostupných digitálnych technológií.

Výber a kombinácia vzdelávacích stratégií sa prispôsobujú charakteru činnosti, aktuálnej vývinovej úrovni, skúsenostiam, možnostiam a potrebám detí. Učiteľky vytvárajú príležitosti na pozorovanie, kladenie otázok, praktické overovanie, spoluprácu, tvorivosť a využívanie získaných poznatkov v nových situáciách.

5.7.4 Učebné zdroje

Pri realizácii obsahového celku sa využívajú najmä: interiér a exteriér materskej školy; školský dvor, trávnatá plocha, pieskovisko a herné prvky; obec a jej bezpečne dostupné okolie; lúka, les, park a potok Chotčianka; vybraný strom alebo stále pozorovacie miesto v rámci pozorovania „Náš strom pod lesom“; jarné rastliny, stromy, púčiky, kvety, semená, plody a ďalšie vhodné prírodniny; kvetináče, zemina, semená, sadenice a bezpečné pestovateľské pomôcky; vtáky, hmyz a ďalšie živočíchy pozorované v ich prirodzenom prostredí; kamene, pôda, voda, drevo a ďalšie neživé prírodné materiály; bezpečné pomôcky na pozorovanie, porovnávanie, meranie a jednoduché skúmanie; kalendár, obrazové postupnosti a záznamy prírodných pozorovaní; detská literatúra, rozprávky, príbehy, poézia, riekanky a náučné texty; knihy a služby bibliobusu podľa aktuálnych možností; detské encyklopédie; mapy, glóbus a primerané modely Zeme, Mesiaca a vesmírnych telies; obrazový materiál, fotografie a ilustrácie; štátne symboly a veku primerané materiály o Slovensku; predmety a obrazové materiály súvisiace s rodinnými a regionálnymi tradíciami; ukážky tradične zdobených kraslíc a primerané výtvarné a remeselné materiály; jednoduché pracovné náradie a pomôcky; manipulačné a konštrukčné pomôcky; stavebnice a skladačky; didaktické pomôcky a spoločenské hry; výtvarný, pracovný a modelovací materiál; detské hudobné nástroje a hudobné nahrávky; telovýchovné náčinie a pomôcky; tablet, interaktívna tabuľa a notebook; vlastné fotografie, kresby a záznamy detí; skúsenosti detí a podnety ich rodín; miestne prírodné, spoločenské a kultúrne prostredie; podľa možností školy stretnutia s ľuďmi z praxe, miestnymi remeselníkmi a členmi komunity.

Živé rastliny a živočíchy sa využívajú ako predmet ohľaduplného pozorovania a starostlivosti, nie ako spotrebný didaktický materiál. Deti zbytočne nechytajú drobné živočíchy ani nenarúšajú ich prirodzené prostredie.

Digitálne zdroje nenahrádzajú priamu skúsenosť. Uplatňuje sa postup: najskôr zažiť a pozorovať → potom zachytiť → následne porovnať, pomenovať a spracovať. Pri témach, ktoré nemožno

sprostredkovať priamym pozorovaním, napríklad pri vesmíre, sa používa veku primeraný obrazový, knižný alebo digitálny obsah. Učiteľka deťom pomáha rozlišovať medzi vlastnou skúsenosťou a sprostredkovanou informáciou.

5.7.5 Formy organizácie výchovno-vzdelávacej činnosti

Obsah celku sa realizuje vo všetkých formách denných činností – v hrách a činnostiach podľa výberu detí, v zdravotnom cvičení, vo vzdelávacích aktivitách, počas pobytu vonku a primerane aj v činnostiach zabezpečujúcich životosprávu. Vzdelávacie aktivity sa podľa charakteru činnosti, aktuálnej vývinovej úrovne a potrieb detí uskutočňujú individuálne, skupinovo alebo frontálne.

Pri bádateľských, pestovateľských, pracovných, výtvarných a pohybových činnostiach sa deti môžu deliť do menších skupín. Organizácia zohľadňuje bezpečnosť, priestorové podmienky, vekové zloženie triedy, rozdielnu mieru samostatnosti, komunikačné možnosti a individuálne potreby detí.

Pozorovania a skúmania sa podľa vhodnosti uskutočňujú v triede, na školskom dvore alebo v bezpečne dostupnom prírodnom a obecnom prostredí. Vychádzky a turistické prechádzky sa prispôsobujú počasiu, stavu terénu, veku, zdravotnému stavu a aktuálnej kondícii detí.

Pri deťoch, ktoré potrebujú podporu, učiteľka primerane upravuje dĺžku činnosti, počet krokov, formu pokynu, pracovné miesto, materiál a spôsob zapojenia. Podľa potreby využíva názornú ukážku, vizuálnu alebo komunikačnú oporu, individuálnu pomoc, rovesnícku podporu alebo podporu pedagogického asistenta.

Pri pestovaní rastlín a úprave prostredia sa deťom prideľujú konkrétne, bezpečné a splniteľné úlohy. Kvetináče umiestnené na zábradlí alebo vo vyvýšenom priestore musia byť stabilne zabezpečené proti pádu a nesmú zužovať ani ohrozovať únikovú alebo komunikačnú cestu.

5.7.6 Výkonové štandardy obsahového celku

Jazyk a komunikácia

Režim	Podoblasť	Výkonový štandard – presné znenie ŠVP	Obsahové zameranie	Uplatnenie v obsahovom celku
P	**Porozumenie implicitného významu textu**	• Uvažuje nad informáciami prezentovanými prostredníctvom informačno-komunikačných technológií, porovnáva ich s vlastnou skúsenosťou a s tým, čo vie z iných zdrojov.	Kritické porovnávanie sprostredkovanej informácie s vlastnou skúsenosťou a ďalšími zdrojmi.	Pri témach vesmíru, rastlín, živočíchov, lesa a lúky deti porovnávajú primerané digitálne informácie s knihou, obrazovým materiálom a vlastným pozorovaním. Digitálny zdroj nenahrádza priamu skúsenosť.
P	**Znalosť žánrov a jazykových prostriedkov písanej reči**	• Vníma a vie primerane vysvetliť rozdiel medzi poéziou (básničkou) a prozaickými žánrami. • Vie primerane vysvetliť rozdiel medzi fiktívnymi a skutočnými príbehmi zo života. • Predvída udalosti deja, zápletku, záver príbehu a opiera sa pri tom o poznanie štruktúry rozprávok, príbehov pre deti a bájok. • Dokáže vysvetliť prenesený (symbolický) význam jednoduchých slovných spojení.	Rozlišovanie poézie a prózy, skutočného a fiktívneho príbehu, predvídanie deja a porozumenie jednoduchému prenesenému významu.	Téma Kniha je môj kamarát prepája básne, rozprávky, príbehy a náučné texty; deti porovnávajú ich znaky, predvídajú pokračovanie a vysvetľujú jednoduché obrazné spojenia. Skúsenosť sa prenáša aj do jarných prírodných tém.
P	**Koncept tlače a znalosť knižných konvencií**	• Identifikuje niektoré písmená abecedy.	Vizuálne rozlišovanie a identifikovanie niektorých písmen bez požiadavky na systematické čítanie.	Deti vyhľadávajú známe písmená vo vlastnom mene, názvoch kníh, menovkách, pozdravoch pre mamu, označeniach rastlín a tematických nápisoch.
P	**Fonologické procesy a fonologické uvedomovanie**	• Vyčlení začiatočnú hlásku slova.	Sluchové vyčlenenie začiatočnej hlásky slova ako náročnejší stupeň fonologického uvedomovania.	Deti pracujú so slovami z jarných tém, menami, názvami rastlín, zvierat a predmetov; postupujú od výrazne vyslovenej začiatočnej hlásky k samostatnejšiemu určeniu.
O	**Poznávanie funkcií písanej reči**	• Dokáže jednoducho vysvetliť, prečo je písaná reč dôležitá a uvedie jednoduché príklady.	Prenos poznania funkcií písanej reči do získavania poznatkov, zaznamenávania a komunikácie.	Po zimnom primárnom zaradení deti pri knihe, encyklopédii, kalendári pestovania, označení rastlín a pozdrave pre mamu vysvetľujú, prečo ľudia čítajú a zapisujú informácie.

Režim	Podoblasť	Výkonový štandard – presné znenie ŠVP	Obsahové zameranie	Uplatnenie v obsahovom celku
O	**Porozumenie implicitného významu textu**	• Odpovedá na otázky nad rámec doslovného významu textu a dokáže predvídať dej, domýšľať (dedukovať) obsah, aplikovať informácie z textu v prenesených situáciách a pod.	Hlbšie porozumenie textu, predvídanie, usudzovanie a využitie informácie v novej situácii.	Deti pri príbehoch aj náučných textoch odhadujú pokračovanie, vysvetľujú príčiny a využívajú informáciu pri sadení, pozorovaní prírody alebo riešení jednoduchej úlohy. Opakovanie prináša väčšiu samostatnosť a praktický transfer.

Matematika a práca s informáciami

Režim	Podoblasť	Výkonový štandard – presné znenie ŠVP	Obsahové zameranie	Uplatnenie v obsahovom celku
P	**Čísla a vzťahy**	• V obore od 1 do 10 pokračuje od náhodného čísla v numerickej postupnosti po číslo 10. • Pomocou určovania počtu rieši kontextové úlohy s jednou operáciou, kde sa pridáva, odoberá, dáva spolu a rozdeľuje.	Pokračovanie v číselnej postupnosti od náhodného čísla a riešenie kontextových úloh s jednou operáciou.	Počítanie semien, kvetov, vtákov, mláďat a prírodnín; pridávanie, odoberanie, spájanie a rozdeľovanie skupín v reálnych herných a bádateľských situáciách.

Režim	Podoblasť	Výkonový štandard – presné znenie ŠVP	Obsahové zameranie	Uplatnenie v obsahovom celku
P	**Geometria a meranie**	• Pomocou slov a slovných spojení hore, dole, vpredu, vzadu, nad, pod, pred, za, medzi, na (čom, kom), v (čom, kom), vpravo, vľavo, v rohu, v strede (miestnosti, obrázka ...) dokreslí obrázok podľa pokynov, dá pokyn na dokreslenie obrázka na určené miesto. • Približne nakreslí kruh, štvorec, obdĺžnik, trojuholník. • Na základe pokynov daných pomocou symbolov ↓, ←, →, ↑ (alebo pomocou iných dohodnutých symbolov pre pohyb v štvorcovej sieti) sa dokáže pohybovať v štvorcovej sieti. • Odhadom aj meraním porovná dva predmety podľa veľkosti určeného rozmeru (dĺžka, výška, šírka, hrúbka). Výsledok porovnania vysloví pomocou stupňovania prídavných mien (dlhší, kratší, širší, nižší, užší...).	Aktívna orientácia na obrázku a v štvorcovej sieti, kreslenie rovinných útvarov a porovnávanie dvoch predmetov podľa veľkosti určeného rozmeru najskôr odhadom a následne meraním.	Dokresľovanie podľa polohových pokynov a kreslenie tvarov pri vesmíre a jarnej prírode. Podľa šípok alebo iných dohodnutých symbolov sa deti pohybujú v reálnej, pracovnej alebo digitálnej štvorcovej sieti. Pri pozorovaní rastlín, prírodnín a predmetov najskôr odhadnú, ktorý z dvoch porovnávaných objektov je dlhší, kratší, vyšší, nižší, širší, užší, hrubší alebo tenší, následne svoj odhad overia meraním a výsledok primerane slovne vyjadria.
P	**Logika**	• Objaví a jednoducho opíše pravidlo postupnosti. • Rozhodne o pravdivosti (áno/nie, platí/neplatí) jednoduchých tvrdení.	Objavenie pravidla postupnosti a rozhodovanie o pravdivosti jednoduchých priamo overiteľných tvrdení.	Deti opisujú pravidlo v postupnostiach farieb, tvarov, kvetov alebo prírodnín a overujú tvrdenia na základe pozorovania, počítania či manipulácie.
P	**Práca s informáciami**	• Na niektorej z dostupných digitálnych pomôcok (podľa možností konkrétnej materskej školy), vie kresliť, farebne vypĺňať uzavreté plochy, vyberať a umiestňovať obrázky.	Kreslenie, farebné vypĺňanie, výber a umiestňovanie obrázkov na dostupnej digitálnej pomôcke.	Na interaktívnej tabuli, tablete alebo notebooku deti kreslia, farebne vypĺňajú uzavreté plochy a umiestňujú obrázky v úlohách súvisiacich s knihou, vesmírom, rastlinami a živočíchmi.
O	**Čísla a vzťahy**	• V obore do 6 pomocou hmatu alebo sluchu určí počet predmetov v skupine a vytvorí skupinu predmetov s určeným počtom.	Prenos určovania počtu zo zrakovej manipulácie do sluchového a hmatového vnímania.	Deti po predchádzajúcej skúsenosti určujú počet do 6 podľa zvuku alebo hmatu a vytvárajú zodpovedajúcu skupinu. Jarné opakovanie zvyšuje náročnosť tým, že obmedzuje zrakovú kontrolu.

Režim	Podoblasť	Výkonový štandard – presné znenie ŠVP	Obsahové zameranie	Uplatnenie v obsahovom celku
O	**Geometria a meranie**	• Odmeria vzdialenosť a určený rozmer predmetu (v skutočnosti, aj na obrázku) odhadom a pomocou určenej aj zvolenej neštandardnej jednotky (krok, dlaň, pomocný predmet). Výsledok merania vysloví počtom použitých jednotiek merania (v obore do 10). • V usporiadanom rade určí objekt na základe slov prvý, druhý, tretí, štvrtý, posledný, predposledný, pred, za, hneď pred a hneď za.	Prenos merania vzdialenosti a rozmerov odhadom a pomocou neštandardnej jednotky do jarných praktických situácií a určovanie polohy objektu v usporiadanom rade pomocou poradových a vzťahových výrazov.	Po zimnom primárnom zaradení deti najskôr odhadujú a následne pomocou kroku, dlane alebo vhodného pomocného predmetu merajú vzdialenosti a rozmery rastlín, záhonov a prejdených trás. Výsledok merania vyjadrujú počtom použitých jednotiek v obore do 10. V usporiadanom rade semien, rastlín, obrázkov živočíchov, predmetov alebo detí určujú prvý, druhý, posledný a predposledný objekt a používajú výrazy pred, za, hneď pred a hneď za. Podľa možností pracujú aj s pripraveným pracovným listom alebo interaktívnou tabuľou.

Človek a príroda

Režim	Podoblasť	Výkonový štandard – presné znenie ŠVP	Obsahové zameranie	Uplatnenie v obsahovom celku
P	**Vnímanie prírody**	• Odlišuje živé od neživých súčastí prírody.	Rozlišovanie živých a neživých súčastí prírody podľa pozorovateľných prejavov a vlastností.	Pri téme Živá a neživá príroda deti triedia reálie z okolia školy, lesa, lúky a Chotčianky a svoje rozhodnutie primerane zdôvodňujú.
P	**Rastliny**	• Uvedie niektoré životné prejavy rastlín. • Opíše podmienky zabezpečujúce klíčenie a rast rastliny.	Poznávanie životných prejavov rastlín a podmienok klíčenia a rastu.	Deti vysievajú semená, pozorujú klíčenie, porovnávajú podmienky rastu a v rámci Dňa Zeme vysádzajú kvety do kvetináčov na zábradlí schodišťa pri hlavnom vchode.
P	**Živočíchy**	• Identifikuje niektoré životné prejavy živočíchov. • Na základe pozorovania identifikuje rozdiely medzi živočíchmi v spôsobe ich pohybu. • Rozpoznáva mláďatá vybraných živočíšnych druhov a pomenúva ich.	Poznávanie životných prejavov, spôsobov pohybu a mláďat vybraných živočíchov.	Pri návrate vtákov, zvieratách a ich mláďatách a živote na lúke deti pozorujú správanie a pohyb živočíchov priamo alebo prostredníctvom vhodných zdrojov a pomenúvajú vybrané mláďatá. Nájdených živočíchov ani mláďatá nechytajú.

Režim	Podoblasť	Výkonový štandard – presné znenie ŠVP	Obsahové zameranie	Uplatnenie v obsahovom celku
P	**Neživá príroda**	• Uvedie príklady, kde sa v prírode nachádza voda. • Opíše Zem ako súčasť vesmíru.	Poznávanie výskytu vody v prírode a elementárne chápanie Zeme ako súčasti vesmíru.	Deti spoznávajú Zem, Mesiac a hviezdy pomocou modelu, kníh a obrazových zdrojov. Pri bezpečnej vychádzke pozorujú Chotčianku a jej okolie z bezprostrednej blízkosti bez vstupu do prehĺbenej časti toku.
O	**Rastliny**	• Identifikuje rôznorodosť rastlinnej ríše.	Opätovné poznávanie rôznorodosti rastlín v období, keď sú dobre priamo pozorovateľné.	Po jesennom primárnom poznávaní deti porovnávajú jarné rastliny, stromy, kvety a rastlinstvo lúky podľa znakov a prostredia. Nový sezónny kontext odôvodňuje formálne opakovanie.
O	**Živočíchy**	• Opíše spôsoby starostlivosti o niektoré živočíchy. • Identifikuje rôznorodosť spôsobu života živočíchov.	Prenos poznatkov o starostlivosti a spôsoboch života živočíchov do jarného obdobia.	Po zimnom primárnom zaradení deti porovnávajú starostlivosť o živočíchy a spôsoby ich života pri mláďatách, vtákoch, včelách, motýľoch a drobných lúčnych živočíchoch. Pomoc človeka sa odlišuje od nevhodného zasahovania.
O	**Neživá príroda**	• Pozná význam vody pre rastliny, živočíchy a človeka. • Uvedie príklady javov, v ktorých je možné vnímať prítomnosť vzduchu.	Prehlbovanie významu vody a skúmanie prejavov prítomnosti vzduchu.	Význam vody deti sledujú pri klíčení, raste rastlín, živote živočíchov a pri Chotčianke. Prítomnosť vzduchu skúmajú bezpečnými pokusmi s vetrom, pohybom predmetov a bublinami; slamky ani iné ústne pomôcky si nevymieňajú.

Človek a spoločnosť

Režim	Podoblasť	Výkonový štandard – presné znenie ŠVP	Obsahové zameranie	Uplatnenie v obsahovom celku
P	**Geografia okolia**	• Pozná najznámejšie prírodné krásy regiónu, napr. rieku, ktorá preteká cez daný región, pohorie či vodnú plochu. • Pozná najznámejšie prírodné krásy našej vlasti, napr. Vysoké Tatry alebo Dunaj.	Poznávanie významných prírodných krás regiónu a Slovenska.	Pri téme Moja vlasť deti prepájajú vlastnú skúsenosť s Chotčiankou a krajinou Nízkych Beskýd s obrazovým poznávaním Vysokých Tatier, Dunaja a ďalších primerane vybraných prírodných krás.

Režim	Podoblasť	Výkonový štandard – presné znenie ŠVP	Obsahové zameranie	Uplatnenie v obsahovom celku
P	**História okolia**	• Vymenuje niektoré historicky významné lokálne objekty, napr. hrad, zámok.	Poznávanie historicky významných objektov v obci a sprostredkovanie minulosti lokality prostredníctvom ich pozorovania, pomenovania a jednoduchého vysvetlenia ich významu.	Pri vychádzkach obcou a v rámci témy Moja vlasť deti poznávajú a pomenúvajú gréckokatolícky chrám zasvätený sv. Demeterovi, postavený v roku 1903, a pamätník občanom obce, ktorí zahynuli počas druhej svetovej vojny, umiestnený pred obecným úradom. Ich význam pre minulosť a kultúrnu pamäť obce sa deťom približuje vecne, citlivo a primerane veku.
P	**Národné povedomie**	• Rozpozná štátne symboly Slovenskej republiky – zástava, hymna. • Pozná významné dominanty hlavného mesta Bratislavy, napr. Bratislavský hrad, rieku Dunaj.	Rozpoznávanie štátnych symbolov a základných dominánt hlavného mesta.	Pri téme Moja vlasť deti spoznávajú slovenskú zástavu a hymnu a prostredníctvom fotografií, kníh, mapy alebo primeraného digitálneho zdroja Bratislavský hrad a Dunaj.
O	**Orientácia v čase**	• Orientuje sa na elementárnej úrovni v časových vzťahoch dňa, týždňa, mesiaca a roka.	Prenos časovej orientácie do dlhšie trvajúcej reálnej činnosti.	Deti zaznamenávajú deň výsevu a ďalšie pozorovania rastliny, používajú kalendár pri plánovaní jarných udalostí a porovnávajú časové údaje z vlastných záznamov.
O	**Geografia okolia**	• Pri opise krajiny používa pojmy ako vrch, les, pole, lúka, potok, rieka, jazero, rybník.	Prehlbovanie používania geografických pojmov pri opise skutočnej krajiny.	Po jesennom primárnom zaradení deti opisujú jarnú krajinu v okolí školy, les, lúku, pole, vrch a Chotčianku; pri vzdialenejších vodných plochách využívajú obrazovú oporu.
O	**História okolia**	• Uvedie príklad tradičnej regionálnej kultúry podľa miestnych podmienok.	Jarný transfer regionálnej kultúry do ďalších živých tradícií obce a rodiny.	Deti nadväzujú na zimné poznávanie tradícií a aktívne sa stretávajú s jarnými zvykmi – vynášaním Moreny, zdobením kraslíc, veľkonočnými tradíciami a stavaním mája. Nejde iba o výrobu dekorácie; učiteľka primerane vysvetľuje súvislosť zvyku s regiónom, ročným obdobím a životom miestnej komunity.
O	**Prosociálne správanie**	• Obdarí druhých.	Obdarovanie ako prejav pozornosti, vzťahu a vlastného úsilia.	Deti pripravujú pozdrav alebo drobný vlastnoručný dar pre mamu či inú blízku osobu. Nehodnotí sa materiálna hodnota ani rodinné usporiadanie; rešpektuje sa situácia každého dieťaťa.

Človek a svet práce

Režim	Podoblasť	Výkonový štandard – presné znenie ŠVP	Obsahové zameranie	Uplatnenie v obsahovom celku
O	**Materiály a ich vlastnosti**	• Vymenúva rôzne prírodné materiály (napr. kameň, drevo, uhlie, slama, šúpolie, perie, vlna a pod.).	Rozšírenie poznávania prírodných materiálov o jarné tradície a tvorbu.	Deti pomenúvajú a porovnávajú slamu, prútie, drevo, kamene, perie a ďalšie dostupné prírodné materiály pri Morene, veľkonočnom tvorení, stavaní mája a práci v prírode.
O	**Remeslá a profesie**	• Pozná niektoré tradičné remeslá. • Pozná základnú pracovnú náplň vybraných profesií (napr. lekár, šofér, učiteľ, policajt).	Prehlbovanie poznania tradičných remesiel a pracovnej náplne vybraných profesií v autentickom jarnom kontexte.	Deti sledujú tradičné zdobenie kraslíc, spoznávajú prácu včelára, poľnohospodára a ďalších ľudí, ktorí sa starajú o krajinu, rastliny a živočíchy. Podľa možností sa využije návšteva miestneho družstva alebo stretnutie s človekom z praxe. Ukážky remesiel a profesií sa uskutočňujú iba s bezpečnými materiálmi a pomôckami primeranými veku detí; deti nemanipulujú s otvoreným ohňom, horúcim voskom, ostrými nástrojmi ani pracovnými zariadeniami určenými dospelým. Pri návšteve včelára sa vopred zohľadnia alergie detí a deti nevstupujú do blízkosti otvoreného úľa.

Umenie a kultúra

Režim	Podoblasť	Výkonový štandard – presné znenie ŠVP	Obsahové zameranie	Uplatnenie v obsahovom celku
P	**Inštrumentálne činnosti**	• Využíva hudobné nástroje Orffovho inštrumentára na vyjadrenie charakteru, nálady piesne či skladby.	Tvorivé využitie nástrojov Orffovho inštrumentára na vyjadrenie nálady a charakteru hudby.	Deti vyberajú a používajú dostupné nástroje na zvukové vyjadrenie prebúdzania prírody, dažďa, vetra, vtákov či slávnostnej nálady. Nástroj sa neviaže mechanicky na jediný jav; rozhodnutie sa opiera o počúvanie a vlastný zámer.

Režim	Podoblasť	Výkonový štandard – presné znenie ŠVP	Obsahové zameranie	Uplatnenie v obsahovom celku
P	**Hudobno-pohybové činnosti**	• Využíva tanečné prvky v jednoduchých choreografiách.	Využívanie základných tanečných prvkov v jednoduchej choreografii.	Pri príprave programu ku Dňu matiek a jarných slávnostiach deti spájajú chôdzu, poskok, otočku, jednoduché priestorové usporiadanie a gesto do krátkej choreografie primeranej ich možnostiam.
P	**Výtvarné činnosti s tvarom na ploche**	• Dotvára tvary kresbou (maľbou) a pomenuje výsledok.	Dotváranie pripraveného tvaru kresbou alebo maľbou a pomenovanie výsledku.	Deti dotvárajú tvary na motívy knihy, vesmíru, rastlín, vtákov, mláďat a lúky. Východiskový tvar využívajú rôznym spôsobom a pomenúvajú výsledok vlastnej tvorby.
P	**Vnímanie umeleckých diel**	• Reaguje výtvarnými prostriedkami na výtvarné dielo.	Vlastná výtvarná reakcia na vybrané výtvarné dielo bez požiadavky na jeho napodobnenie.	Po vnímaní vhodnej ilustrácie, maľby, sochy alebo architektúry deti reagujú farbou, líniou, tvarom, kolážou alebo priestorovým riešením podľa vlastného zážitku. Hodnotí sa osobná výtvarná reakcia, nie verná kópia diela.
O	**Rytmické činnosti**	• Realizuje rytmický sprievod k riekankám a piesňam.	Samostatnejší rytmický sprievod k jarným piesňam a riekankám.	Po zimnom primárnom zaradení deti udržiavajú jednoduchý sprievod pri piesňach o jari, rastlinách, vtákoch a pri programe ku Dňu matiek; reagujú na začiatok, zmenu a ukončenie.
O	**Hudobno-dramatické činnosti**	• Vyjadruje piesne, riekanky a hudobné skladby prostriedkami hudobnej dramatiky.	Prenos hudobno-dramatického vyjadrenia do nových prírodných, literárnych a slávnostných námetov.	Po jesennom primárnom zaradení deti prepájajú spev, reč, gesto, pohyb a rolu pri príbehu o knihe, prebúdzaní prírody, návrate vtákov alebo pri programe pre rodinu.
O	**Výtvarné činnosti s tvarom na ploche**	• Spája časti obrázkov lepením.	Presnejšie usporiadanie a spájanie častí obrázka lepením v novom tematickom kontexte.	Po zimnom primárnom zaradení deti lepením zostavujú rastlinu, vtáka, mláďa, kraslicu, kvet alebo pozdrav; od väčších pripravených častí postupujú k samostatnejšiemu plánovaniu kompozície.

Zdravie a pohyb

V jarnom obsahovom celku nie je vo vzdelávacej oblasti Zdravie a pohyb zaradený nový výkonový štandard v režime P ani O. Rozvoj zdravého životného štýlu, hygienických a sebaobslužných návykov, pohybových schopností a pohybových zručností pokračuje prostredníctvom výkonových štandardov zaradených v spoločnej časti 5.4 v režimoch PR, C a L.

Jarné počasie umožňuje prenášať nadobudnuté pohybové zručnosti do prirodzeného vonkajšieho prostredia. Deti sa pohybujú na školskom dvore, absolvujú vychádzky k lúke, lesu a Chotčianke, prekonávajú primerané prírodné a pripravené prekážky, zapájajú sa do pohybových hier a postupne zvládajú dlhšie turistické prechádzky. Učiteľka prispôsobuje dĺžku trasy, náročnosť terénu, tempo a mieru podpory veku, zdravotnému stavu, pohybovým možnostiam a aktuálnej pripravenosti detí.

Pri práci s pôdou, rastlinami a prírodninami sa upevňujú hygienické a sebaobslužné návyky. Deti si umývajú ruky, primerane sa obliekajú podľa počasia, dodržiavajú pitný režim a postupne si uvedomujú vzťah medzi pohybom, pobytom vonku, odpočinkom, výživou a zdravím. Výkonové štandardy primárne zaradené v predchádzajúcich obsahových celkoch, najmä VŠ č. 1, 3, 4 a 6, sa na jar prirodzene upevňujú v režime N bez potreby ich opätovného formálneho zaradenia.

Pri pohybovom stvárnení jarných piesní a príprave programu ku Dňu matiek sa naďalej systematicky rozvíja rytmická správnosť lokomočných pohybov a tanečných krokov. Tento výkon zostáva súčasťou celoročného režimu C. Nevytvára sa preň samostatné jarné O, pretože jeho rozvíjanie pokračuje v už stanovenom celoročnom systéme.

Učiteľka vytvára podmienky na úspešné zapojenie každého dieťaťa. Podľa potreby upravuje počet opakovaní, vzdialenosť, veľkosť a hmotnosť náčinia, šírku prekážky, tempo pohybu aj organizačnú formu. Dieťa môže činnosť vykonať s vizuálnou ukážkou, slovným vedením, fyzickou podporou alebo v spolupráci s rovesníkom. Poskytnutá podpora sa pri pedagogickom pozorovaní odlišuje od samostatne zvládnutého výkonu.

Pohybové činnosti sa organizujú s ohľadom na bezpečnosť priestoru, aktuálne počasie a stav terénu. Pred vychádzkou učiteľka overuje primeranosť trasy a počas pohybu mimo areálu zabezpečuje sústavný dohľad nad skupinou. Pohybové úlohy sa nepoužívajú na porovnávanie telesnej výkonnosti detí ani na vyraďovanie menej zdatných detí z činnosti.

5.7.7 Metódy a prostriedky hodnotenia v obsahovom celku

Dosahovanie výkonových štandardov sa sleduje najmä systematickým pedagogickým pozorovaním, rozhovorom s dieťaťom, analýzou jeho hry, praktickej činnosti, výtvarného alebo pracovného produktu a primeraných záznamov z učenia. Učiteľky prihliadajú na podmienky, mieru podpory a spôsob, akým dieťa výkon preukázalo.

Deti sa navzájom neporovnávajú. Hodnotenie sa sústreďuje na individuálny pokrok dieťaťa vzhľadom na jeho východiskovú úroveň, možnosti, potreby a predchádzajúce skúsenosti.

5.8 Leto pod lesom – Svet je plný dobrodružstiev

5.8.1 Charakteristika obsahového celku

Obsahový celok Leto pod lesom – Svet je plný dobrodružstiev uzatvára školský rok a nadväzuje na skúsenosti, poznatky a zručnosti, ktoré deti získavali od septembra do mája. Keďže sa realizuje iba v júni, zostáva obsahovo úsporný a sústreďuje sa najmä na zmysluplný prenos už rozvíjaných schopností do nových situácií.

Letné obdobie poskytuje priestor na spoločné hry, objavovanie vzdialenejšieho sveta, poznávanie života pri vode a vo vode, pobyt v prírode a reflexiu celoročných zážitkov. Deti využívajú svoje skúsenosti pri rozprávaní, riešení úloh, tvorbe, pohybových aktivitách, pozorovaní prírody a spolupráci s ostatnými.

Osobitné miesto má bezprostredné pozorovanie vodného toku Chotčianka a života v jeho okolí. Deti môžu z bezpečného miesta sledovať prúdenie vody, rastliny, drobné živočíchy a ďalšie znaky vodného prostredia. Pri vychádzkach k Chotčianke sa využíva bezpečne prístupná trasa a miesto vhodné na pozorovanie. Prehĺbené, šmykľavé alebo inak rizikové úseky vodného toku sa na priame pozorovanie ani na pohybové aktivity detí nevyužívajú.

Záver školského roka vytvára prirodzený priestor na pomenovanie spoločných zážitkov, vyjadrenie pocitov, obdarovanie druhých a rozlúčku s deťmi odchádzajúcimi do základnej školy. Rozlúčka sa neponíma ako hodnotenie úspešnosti detí, ale ako spoločné ocenenie ich individuálneho pokroku, vzťahov a skúseností získaných v materskej škole.

V jednotriednej vekovo heterogénnej triede sa náročnosť činností, miera samostatnosti a spôsob preukázania výkonu prispôsobujú aktuálnej vývinovej úrovni a potrebám dieťaťa. Učiteľky využívajú názornú, vizuálnu, komunikačnú, pohybovú alebo individuálnu podporu tak, aby sa mohlo zmysluplne zapojiť každé dieťa.

Počet a poradie rámcových tém sa môžu prispôsobiť organizácii školského roka, termínu spoločného výletu, počasiu, miestnym podmienkam a aktuálnym potrebám detí. Výlet sa každoročne konkretizuje podľa reálnych možností školy a nepovažuje sa za pevne určenú súčasť jednej konkrétnej témy.

5.8.2 Rámcové témy

Mesiac	Rámcová téma	Ťažisko témy
Jún – Svet je plný dobrodružstiev	**Týždeň radosti – svet patrí deťom**	Spoločné prežívanie Medzinárodného dňa detí prostredníctvom hier, pohybu, tvorby, hudby a hľadania pokladu. Deti spolupracujú, rešpektujú dohodnuté pravidlá, orientujú sa podľa jednoduchých pokynov a opisujú prejdenú trasu pomocou známych orientačných bodov.
	Exotické zvieratá – výprava do ďalekých krajín	Poznávanie vybraných exotických živočíchov, ich vzhľadu, pohybu, potravy a životného prostredia. Keďže deti tieto prostredia nemôžu priamo pozorovať, primerane porovnávajú informácie z kníh, obrazového materiálu, digitálnych zdrojov a skúseností zo zoologickej záhrady alebo rodinných výletov.
	Život pri vode a vo vode	Priame a sprostredkované poznávanie vody ako životného prostredia rastlín a živočíchov. Deti pozorujú Chotčianku a jej okolie, porovnávajú pohyb a spôsob života vybraných živočíchov a upevňujú si zásady bezpečného a ohľaduplného správania pri vode.
	Lúčime sa, škôlka milá	Reflexia spoločných zážitkov, vzťahov a individuálneho pokroku detí počas školského roka. Deti vyjadrujú svoje pocity a očakávania, rozprávajú podľa fotografií, kresieb alebo ilustrácií, pripravujú drobný dar či spoločný výrobok pre predškolákov a spoluvytvárajú dôstojnú a radostnú rozlúčku.

5.8.3 Vzdelávacie stratégie

Učiteľky prepájajú hru, pohyb, rozhovor, tvorbu, pozorovanie a reflexiu. V letnom obsahovom celku nevytvárajú nadmerný počet nových izolovaných úloh, ale poskytujú deťom príležitosti samostatnejšie používať schopnosti rozvíjané počas celého školského roka. Uplatňujú sa najmä: hra, zážitkové učenie a učenie v reálnej situácii; pohybové, hudobno-pohybové, dramatické a kooperatívne hry; rozprávanie podľa ilustrácie, fotografie, kresby alebo postupnosti obrázkov; čítanie príbehov, práca s detskou encyklopédiou a primeraným náučným textom; priame pozorovanie Chotčianky a života v jej okolí; porovnávanie vlastnej skúsenosti s informáciami z knihy a dostupného digitálneho zdroja; hľadanie pokladu, orientácia podľa pokynov a opis prejdenej trasy; výtvarná, pracovná a konštrukčná tvorba z prírodnín, papiera, modelovacej hmoty a bezpečného odpadového materiálu; rozhovor a reflexia spoločných zážitkov, pocitov a očakávaní; kooperatívne učenie, rovesnícka pomoc a diferencovaná individuálna podpora.

5.8.4 Učebné zdroje

Základným učebným zdrojom zostáva bezprostredné prírodné, sociálne a kultúrne prostredie materskej školy. Využívajú sa najmä: školský dvor, lúka, les a bezpečne dostupné okolie

vodného toku Chotčianka; detská literatúra, encyklopédie, leporelá, atlasy, ilustrácie, fotografie a mapy; fotografie a výtvarné práce detí zachytávajúce spoločné zážitky počas školského roka; prírodniny, voda, nádoby a bezpečné pozorovacie pomôcky; výtvarný, pracovný, hudobný a pohybový materiál; stavebnice, modelovacia hmota, papier, kartón a čistý bezpečný odpadový materiál; notebook, tablet a interaktívna tabuľa s vekovo primeraným obsahom; skúsenosti detí z rodinných výletov, zoologických záhrad, prírodných lokalít a ďalších navštívených miest; spoločný júnový výlet, ak sa v danom školskom roku uskutoční.

Digitálne zdroje nenahrádzajú priamu skúsenosť. Uplatňuje sa postup: najskôr zažiť a pozorovať → potom zachytiť → následne porovnať, pomenovať a spracovať.

Do dokumentu sa neuvádza každoročne rovnaký cieľ výletu. Jeho miesto a program sa určujú podľa organizačných, finančných, personálnych a bezpečnostných podmienok školy.

5.8.5 Formy organizácie výchovno-vzdelávacej činnosti

Výchovno-vzdelávacia činnosť sa uskutočňuje v organizačných formách denného poriadku materskej školy. Vzhľadom na letné počasie sa podľa možností presúva väčšia časť hier, pohybových, poznávacích a tvorivých činností do vonkajšieho prostredia. Uplatňujú sa najmä: hry a činnosti podľa výberu detí; zdravotné cvičenie a pohybové hry; individuálna činnosť, práca vo dvojici, malá skupina a spoločná činnosť triedy; pobyt na školskom dvore, vychádzka a priame pozorovanie prírody; hľadanie pokladu a tematické stanovištia; krátkodobé bádateľské a pozorovacie činnosti; výtvarné, pracovné, hudobné a dramatické činnosti; spoločná oslava, rozlúčkové stretnutie a školský výlet.

Pri pobyte vonku učiteľky zohľadňujú aktuálne počasie, teplotu, intenzitu slnečného žiarenia, pitný režim, zdravotný stav detí a bezpečnosť terénu. Pobyt pri Chotčianke ani prípadný výlet sa neuskutočňujú automaticky; vždy im predchádza vyhodnotenie aktuálnych podmienok a zabezpečenie primeraného dohľadu.

5.8.6 Výkonové štandardy obsahového celku

Jazyk a komunikácia

Režim	Podoblasť	Výkonový štandard – presné znenie ŠVP	Obsahové zameranie	Uplatnenie v obsahovom celku
P	**Koncept tlače a znalosť knižných konvencií**	• Na základe ilustrácie rozpráva vlastný jednoduchý príbeh.	Samostatné vytváranie a rozprávanie jednoduchého príbehu na základe ilustrácie a vnímanie súvislosti medzi ilustráciou a príbehom.	Deti rozprávajú vlastný jednoduchý príbeh na základe ilustrácie, vlastnej kresby alebo obrázkovej postupnosti s námetmi detských hier, exotických živočíchov, života pri vode a spoločných zážitkov zo školského roka. Pri rozlúčke s predškolákmi môžu fotografie slúžiť ako doplnková pamäťová opora pri spomínaní; nenahrádzajú však ilustráciu, na základe ktorej dieťa vytvára vlastný príbeh.
O	**Porozumenie implicitného významu textu**	• Uvažuje nad informáciami prezentovanými prostredníctvom informačno-komunikačných technológií, porovnáva ich s vlastnou skúsenosťou a s tým, čo vie z iných zdrojov.	Prenos porovnávania informácií do nového kontextu vzdialených prírodných prostredí a života pri vode. Rozlišovanie medzi vlastnou skúsenosťou a informáciou získanou z knihy alebo digitálneho zdroja.	Porovnávanie vekovo primeraných informácií o exotických živočíchoch a vodnom prostredí získaných prostredníctvom digitálnych zdrojov s informáciami v detských encyklopédiách, s vlastnými poznatkami a prípadnou skúsenosťou z návštevy zoologickej záhrady. Pri poznávaní vodného prostredia priama skúsenosť a pozorovanie Chotčianky predchádzajú digitálnemu spracovaniu a porovnávaniu informácií.

Matematika a práca s informáciami

Režim	Podoblasť	Výkonový štandard – presné znenie ŠVP	Obsahové zameranie	Uplatnenie v obsahovom celku
P	**Čísla a vzťahy**	• Bez zisťovania počtu rozdelí (ak to ide) skupinku obrázkov na 2 skupinky s rovnakým počtom.	Intuitívne rozdelenie skupinky obrázkov na dve skupinky s rovnakým počtom bez zisťovania ich počtu, ak je takéto rozdelenie možné.	Rozdeľovanie skupiniek obrázkov alebo obrazových kariet s letnými motívmi, napríklad obrázkov pokladov, exotických či vodných živočíchov, na dve skupinky s rovnakým počtom bez počítania. Deti môžu správnosť rozdelenia následne overiť priraďovaním obrázkov do dvojíc.
P	**Geometria a meranie**	• Poskladá z primeraného množstva útvarov obrázok podľa predlohy, pokynov a na danú tému.	Skladanie obrázka z primeraného množstva geometrických útvarov podľa predlohy, pokynov alebo na určenú tému.	Skladanie exotického alebo vodného živočícha, lode, symbolu pokladu či iného letného obrázka z geometrických útvarov podľa predlohy, slovných pokynov alebo na určenú tému pri tematických stanovištiach.
P	**Práca s informáciami**	• Na niektorej z dostupných digitálnych pomôcok (podľa možností konkrétnej materskej školy), ktorá simuluje pravouhlý pohyb v štvorcovej sieti (po štvorčekoch aj po vrcholoch), vie pomocou tlačidiel prejsť určenú trasu a to aj s prekážkami, pri tom zbiera a ukladá určené predmety, dodržiava správne poradie činností. Naraz dokáže naplánovať až 4 kroky takejto cesty.	Plánovanie a ovládanie pravouhlého pohybu v štvorcovej sieti pomocou tlačidiel, prechádzanie trasy s prekážkami, zbieranie a ukladanie predmetov, dodržiavanie poradia činností a plánovanie najviac štyroch krokov.	Plánovanie a ovládanie krátkej trasy s prekážkami, zbieraním alebo ukladaním predmetov v overenom programe na interaktívnej tabuli alebo tablete. Digitálna úloha sa tematicky prepája s hľadaním pokladu a následnou orientáciou podľa pokynov v reálnom priestore.
O	**Logika**	• Zo skupiny objektov vyberie všetky objekty s danou vlastnosťou (napr. farba, tvar, veľkosť, materiál a pod.).	Prenos od výberu podľa priamo pozorovateľnej vlastnosti k výberu obrazových alebo modelových objektov podľa určenej významovej vlastnosti.	Výber všetkých obrazových kariet exotických alebo vodných živočíchov, ktoré majú určenú spoločnú vlastnosť, napríklad žijú vo vode, pohybujú sa plávaním alebo majú perie.

Človek a príroda

Režim	Podoblasť	Výkonový štandard – presné znenie ŠVP	Obsahové zameranie	Uplatnenie v obsahovom celku
O	**Živočíchy**	• Identifikuje rôznorodosť živočíšnej ríše. • Identifikuje rôznorodosť spôsobu života živočíchov.	Poznávanie a porovnávanie rôznorodosti živočíšnej ríše a spôsobov života vybraných živočíchov.	Poznávanie vybraných exotických živočíchov a živočíchov žijúcich vo vode a pri vode. Deti porovnávajú ich pozorovateľné znaky a spôsob pohybu a primerane uvažujú o prostredí, v ktorom žijú, o spôsobe získavania potravy a ďalších odlišnostiach ich života.
O	**Neživá príroda**	• Uvedie príklady, kde sa v prírode nachádza voda. • Pozná význam vody pre rastliny, živočíchy a človeka.	Systematizovanie skúseností s výskytom vody v prírode a poznávanie vody ako základnej podmienky života rastlín, živočíchov a človeka. Rozvíjanie elementárneho porozumenia potrebe ochrany a šetrenia vodných zdrojov.	Pozorovanie vody v miestnom toku Chotčianka a vyhľadávanie ďalších príkladov jej výskytu v prírode, napríklad v daždi, mlákach alebo rose. Deti sa rozprávajú o význame vody pre človeka, rastliny a živočíchy a o potrebe chrániť ju pred znečistením. Pri vychádzke sa využíva bezpečne prístupná trasa a miesto vhodné na pozorovanie; prehĺbené, šmykľavé alebo inak rizikové úseky sa nevyužívajú. Voda z potoka ani z iného neovereného prírodného zdroja sa neochutnáva.

Človek a spoločnosť

Režim	Podoblasť	Výkonový štandard – presné znenie ŠVP	Obsahové zameranie	Uplatnenie v obsahovom celku
O	**Orientácia v okolí**	• Opisuje známe trasy na základe orientačných bodov.	Opisovanie prejdenej trasy pomocou významných orientačných bodov; prechod od sledovania cesty k jej samostatnejšiemu opisu.	Opis prejdenej trasy pri hre na hľadanie pokladu počas Týždňa radosti s využitím viditeľných orientačných bodov a primeraných pojmov označujúcich smer a polohu.

Režim	Podoblasť	Výkonový štandard – presné znenie ŠVP	Obsahové zameranie	Uplatnenie v obsahovom celku
O	**Dopravná výchova**	• Pozná a dodržiava základné pravidlá správania v úlohe cestujúceho v hromadnej doprave a v úlohe spolujazdca.	Uplatňovanie pravidiel bezpečného a ohľaduplného správania pri nastupovaní, cestovaní a vystupovaní.	Modelové situácie zamerané na nastupovanie, vystupovanie, bezpečné sedenie, používanie bezpečnostných prvkov a ohľaduplné správanie cestujúceho alebo spolujazdca. Ak sa v danom školskom roku uskutoční júnový spoločný výlet, deti uplatňujú dohodnuté pravidlá počas reálneho cestovania.
O	**Ľudské vlastnosti a emócie**	• Identifikuje pozitívne a negatívne ľudské vlastnosti. • Vyjadruje pocity zo zážitku, vypočutej rozprávky alebo príbehu – pozitívne i negatívne.	Identifikovanie pozitívnych a negatívnych ľudských vlastností a vyjadrovanie pozitívnych aj negatívnych pocitov zo zážitku, rozprávky alebo príbehu.	Identifikovanie vlastností postáv v príbehoch o dobrodružstvách a posudzovanie ich konania bez mechanického označovania ľudí za „dobrých“ alebo „zlých“. Deti primerane vyjadrujú pozitívne aj negatívne pocity pri reflexii spoločných zážitkov školského roka a pri rozlúčke s predškolákmi.
O	**Prosociálne správanie**	• Obdarí druhých. • Odmieta kontakt s neznámymi osobami. • Pozná na elementárnej úrovni svoje práva a splniteľné povinnosti.	Dobrovoľné obdarovanie druhých, bezpečné odmietnutie nežiaduceho kontaktu s neznámou osobou a elementárne poznávanie vlastných práv a splniteľných povinností.	Dobrovoľná príprava a odovzdanie drobného daru alebo spoločného výrobku predškolákom pri rozlúčke. Prostredníctvom vecných modelových situácií si deti pripomínajú bezpečné odmietnutie kontaktu s neznámou osobou a vyhľadanie pomoci dôveryhodného dospelého počas výletu alebo vychádzky bez zbytočného zastrašovania. V nadväznosti na MDD sa rozprávajú o právach detí a o splniteľných povinnostiach primeraných ich veku a možnostiam.

Človek a svet práce

V tomto obsahovom celku nie je vo vzdelávacej oblasti Človek a svet práce zaradený nový výkonový štandard v režime P ani O. Oblasť sa rozvíja prostredníctvom výkonových štandardov zaradených v príslušných spoločných celoročných režimoch podľa kapitoly 5.4. Výkonové štandardy primárne zaradené v predchádzajúcich obsahových celkoch sa podľa vzniknutých situácií prirodzene upevňujú. Pri zhotovovaní rozlúčkového darčeka alebo exotického živočícha z odpadového či kombinovaného materiálu deti uplatňujú celoročne rozvíjané pracovné, konštrukčné a manipulačné zručnosti.

Umenie a kultúra

Režim	Podoblasť	Výkonový štandard – presné znenie ŠVP	Obsahové zameranie	Uplatnenie v obsahovom celku
O	**Inštrumentálne činnosti**	• Využíva hudobné nástroje Orffovho inštrumentára na vyjadrenie charakteru, nálady piesne či skladby.	Výber a využívanie hudobných nástrojov Orffovho inštrumentára na vyjadrenie charakteru alebo nálady piesne či skladby.	Výber a používanie dostupných nástrojov Orffovho inštrumentára pri piesňach a hudobných hrách počas Týždňa radosti tak, aby spôsob hry a zvuk nástroja primerane vyjadrovali pokojný, veselý, živý alebo slávnostný charakter hudby.
O	**Hudobno-pohybové činnosti**	• Využíva tanečné prvky v jednoduchých choreografiách.	Spájanie osvojených tanečných prvkov do krátkej pohybovej kompozície, orientácia v priestore a spolupráca s ostatnými deťmi.	Spájanie osvojených tanečných prvkov, napríklad tanečnej chôdze, prísunového alebo poskočného kroku, pohupov či točenia, do jednoduchej choreografie pri príprave rozlúčkového vystúpenia alebo spoločnej oslavy. Rozsah pohybu a spôsob zapojenia sa prispôsobujú individuálnym možnostiam dieťaťa.

Zdravie a pohyb

V tomto obsahovom celku nie je vo vzdelávacej oblasti Zdravie a pohyb zaradený nový výkonový štandard v režime P ani O. Oblasť sa rozvíja prostredníctvom výkonových štandardov zaradených v spoločných celoročných režimoch PR, C a L. Výkonové štandardy primárne zaradené v predchádzajúcich obsahových celkoch sa podľa vzniknutých situácií prirodzene upevňujú. Letné pohybové hry, stanovištia pri príležitosti MDD, pobyt na školskom dvore, vychádzky do blízkeho prírodného prostredia a spoločné zážitkové činnosti vytvárajú prirodzený priestor na ich uplatňovanie pri rešpektovaní počasia, aktuálneho zdravotného stavu, bezpečnosti a individuálnych možností detí.

5.8.7 Metódy a prostriedky hodnotenia v obsahovom celku

Dosahovanie výkonových štandardov sa sleduje najmä systematickým pedagogickým pozorovaním, rozhovorom s dieťaťom, analýzou jeho hry, praktickej činnosti, výtvarného alebo pracovného produktu a primeraných záznamov z učenia. Učiteľky prihliadajú na podmienky, mieru podpory a spôsob, akým dieťa výkon preukázalo.

Deti sa navzájom neporovnávajú. Hodnotenie sa sústreďuje na individuálny pokrok dieťaťa vzhľadom na jeho východiskovú úroveň, možnosti, potreby a predchádzajúce skúsenosti.

6. Vyučovací jazyk

Vyučovacím jazykom v Materskej škole, Staškovce 13 je **slovenský jazyk**.

7. Systém podpory detí v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania

Materská škola vytvára podmienky na plnohodnotnú účasť každého prijatého dieťaťa bez ohľadu na jeho aktuálnu vývinovú úroveň, zdravotný stav, komunikačné možnosti, sociálne alebo rodinné zázemie. Jednotriedne prostredie sa využíva na budovanie prijímajúcej klímy, vzájomnej pomoci a prirodzenej spolupráce detí rôzneho veku.

7.1 Hodnotenie a pedagogická diagnostika

Hodnotenie detí má diagnostickú, formatívnu a rozvojovú funkciu. Je priebežné, systematické, rešpektujúce a zamerané na individuálny pokrok dieťaťa, nie na porovnávanie detí medzi sebou.

Učiteľky získavajú informácie najmä pedagogickým pozorovaním, rozhovorom, analýzou hry a praktickej činnosti, portfóliom detských prác a primeranými diagnostickými úlohami. Pri interpretácii výkonu zaznamenávajú aj podmienky, mieru poskytnutej podpory a formu, ktorou dieťa porozumenie alebo zručnosť preukázalo.

Zistenia sa využívajú na úpravu pedagogických postupov, diferenciáciu náročnosti, plánovanie podpory a komunikáciu so zákonným zástupcom. Záznamy sa vedú vecne, primerane a v súlade s pravidlami ochrany osobných údajov.

7.2 Podpora detí so špecifickými výchovno-vzdelávacími potrebami

Podpora sa zakladá na včasnom rozpoznávaní potrieb dieťaťa, pedagogickej diagnostike, diferenciácii činností a spolupráci so zákonnými zástupcami a zariadením poradenstva a prevencie. Podľa potreby sa uplatňuje individuálny vzdelávací program, vzdelávací program pre dieťa so zdravotným znevýhodnením alebo podporné opatrenia v súlade s odborným vyjadrením a právnymi predpismi.

Učiteľky využívajú krátke a zrozumiteľné pokyny, vizuálnu oporu, názornú ukážku, rozdelenie činnosti na menšie kroky, opakovanie, predĺžený čas, alternatívny spôsob odpovede, individuálnu pomoc, rovesnícku podporu a podporu pedagogického asistenta. Rozsah podpory sa priebežne vyhodnocuje a upravuje.

Materská škola predchádza diskriminácii a segregácii, chráni dôstojnosť dieťaťa a podporuje spoluprácu rodiny, pedagogických zamestnancov, odborných pracovísk a zriaďovateľa. Konkrétne diagnózy a individuálne údaje detí sa vo verejne prístupnom ŠkVP neuvádzajú.

8. Stratégia digitálnej transformácie vzdelávania

Digitálne technológie sa využívajú ako podporný nástroj učenia sa, nie ako náhrada priamej skúsenosti, pohybu, hry, sociálnej interakcie a pobytu v prírode. Materská škola uplatňuje princíp **najskôr zažiť a pozorovať – potom zachytiť – neskôr porovnať, pomenovať a spracovať**.

Deti používajú dostupný notebook, tablet a interaktívnu tabuľu primerane veku, aktuálnej pripravenosti a stanovenému pedagogickému cieľu. Digitálne činnosti zahŕňajú najmä veku primerané hry a animované programy, kreslenie, farebné vypĺňanie plôch, výber a umiestňovanie obrázkov, prácu v štvorcovej sieti a dokumentovanie vlastných výtvorov alebo prírodných pozorovaní.

Učiteľky vyberajú obsah bez reklamy a nevhodných podnetov, chránia osobné údaje a podobu detí, primerane obmedzujú čas pri obrazovke a sledujú fyzickú a psychickú pohodu dieťaťa. Digitálne aktivity sa vyhodnocujú podľa ich pedagogického prínosu, dostupnosti a miery aktívneho zapojenia detí.

Pedagogickí zamestnanci priebežne rozvíjajú vlastné digitálne kompetencie, zdieľajú vhodné postupy a overujú bezpečnosť a funkčnosť používaných zariadení a programov. Rozvoj digitálnej kultúry školy sa prispôsobuje reálnym materiálnym a personálnym podmienkam.

9. Platnosť, prerokovanie a revidovanie ŠkVP

Školský vzdelávací program vydáva riaditeľka školy po prerokovaní v pedagogickej rade a v rade školy. Dokument sa zverejňuje v rozsahu a spôsobom ustanoveným platnými právnymi predpismi.

ŠkVP sa priebežne vyhodnocuje vo vzťahu k potrebám detí, výsledkom pedagogickej diagnostiky, autoevalvácii školy, podmienkam materskej školy a zmenám právnych alebo kurikulárnych východísk. Vecné zmeny sa prerokujú a zaznamenajú tak, aby bola zachovaná preukázateľnosť platnej verzie dokumentu.

Východiskové dokumenty

- zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) v znení neskorších predpisov;
- zákon č. 321/2025 Z. z. o školskej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov;
- vyhláška č. 541/2021 Z. z. o materskej škole v znení neskorších predpisov;
- vyhláška č. 339/2023 Z. z. o pedagogickej dokumentácii a ďalšej dokumentácii v znení neskorších predpisov;
- Štátny vzdelávací program pre predprimárne vzdelávanie v materských školách – konsolidované znenie;
- Osobitosti tvorby školského vzdelávacieho programu materskej školy, aktualizované podľa právneho stavu účinného od 1. januára 2026.

Prílohy

Nasledujúce prílohy sú pracovnými vzormi a záznamovými formulármi, ktoré si materská škola v priebehu školského roka priebežne konkretizuje a dopĺňa; nie sú súčasťou záväzného obsahu ŠkVP a nemenia jeho štruktúru.

Príloha 1 – Prehľad ročného tematického členenia

Tematický celok	Mesiac	Témy týždňov
Jeseň pod lesom	September	Vitaj v škôlke pod lesom • Ja, ty, my – patríme k sebe • Moja rodina – moje bezpečné miesto • Spolu nám je dobre
Jeseň pod lesom	Október	Moji starí rodičia – poklady našich rodín • Ovocné poklady našich záhrad a sadov • Zeleninová záhradka • Farebná jeseň pod lesom
Jeseň pod lesom	November	Keď sa les chystá na zimu • Moje telo a moje zmysly • Moje zdravie • Každý sme iný, každý sme dôležitý
Zima pod lesom	December	Advent prichádza do škôlky pod lesom • Mikuláš a čas dobrých skutkov • Vianočné tradície našich rodín • Vianoce pod lesom
Zima pod lesom	Január	Od rána do večera • Sneh, ľad a voda • Stopy pod lesom • Zimné športy
Zima pod lesom	Február	Fašiangy • Predmety okolo nás • Ľudia okolo nás • Bezpečne na ceste
Jar pod lesom	Marec	Kniha je môj kamarát • Vesmír nad nami • Jar je tu • Od semienka k rastline • Veľká noc
Jar pod lesom	Apríl	Vtáky sa vracajú • Zvieratá a ich mláďatá • Les – náš zelený domov • Živá a neživá príroda
Jar pod lesom	Máj	Moja mama • Moja vlasť – Slovensko • Od semienka ku kvetu • Lúka plná života
Leto pod lesom	Jún	Týždeň radosti • Exotické zvieratá • Živo pri vode a vo vode • Lúčime sa, škôlka milá

Príloha 2 – Vzor záznamu pedagogického pozorovania dieťaťa

Meno dieťaťa: .....
Dátum: .....
Situácia alebo činnosť: .....

ČO SOM POZOROVALA?

.....
.....

ČO DIEŤA ZVLÁDA / SILNÉ STRÁNKY

.....
.....

ČO POTREBUJE ĎALEJ PODPOROVAŤ?

.....
.....

NAVRHOVANÝ ĎALŠÍ POSTUP

.....
.....

OPÄTOVNÉ SLEDOVANIE

Dátum: ..... Posun/zmena: .....

Príloha 3 – Vzor prehľadu portfólia dieťaťa

Meno dieťaťa: .....
Školský rok: .....

Dátum	Produkt/činnosť	Čo sledujeme	Poznámka

Príloha 4 – Vzor záznamu z individuálnej konzultácie s rodičom

Meno dieťaťa: .....
Dátum konzultácie: .....
Prítomní: .....

TÉMA KONZULTÁCIE

.....
.....

SILNÉ STRÁNKY A POKROK DIEŤAŤA

.....

.....

OBLASTI, KTORÝM BUDEME VENOVAŤ POZORNOSŤ

.....

.....

DOHODNUTÝ POSTUP

.....

.....

Príloha 5 – Vzor prehľadu spolupráce s partnermi

Partner	Forma spolupráce	Frekvencia
Rodičia	partnerská spolupráca, konzultácie, spoločné podujatia	priebežne
Obec Staškovce	komunitná spolupráca, kultúrne a spoločenské podujatia	podľa možností
Základná škola a materská škola Havaj	príprava na prechod do ZŠ, Deň otvorených dverí	podľa plánu
Miestni ľudia a remeselníci	besedy a stretnutia s deťmi	podľa dohody a záujmu
Zariadenie poradenstva a prevencie	odborná spolupráca, konzultácie	podľa potreby

Príloha 6 – Vzor prehľadu digitálnych technológií

Technológia/pomôcka	Máme v MŠ	Ako ju využívame
Interaktívna tabuľa	áno	
Tablet	áno	
Notebook	áno	